

SLOVENE

Štev. 242. POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKE NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 2.
(vhod čez dvoristi nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10—12. ure popoldne.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona šte. 74.

V Ljubljani, v soboto, 22. oktobra 1904.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati:
za celo leto 24 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6.50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnistvu
prejemati: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravišтво je v Kopitarjevih ulicah šte. 2.
Vprejema naročnine, inserate in reklamacije. —
Inserati se računajo enostopna petstvarsta (dolžina
72 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvina
30 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Upraviškega telefona šte. 188.

Slovenskemu ljudstvu na Kranjskem!

Več kot dve leti že vodimo srdit boj v deželni zbor. Naš jasen namen je: razbiti gospodstvo graščinsko-liberalne mogočnosti v deželi in omogočiti, da bode v deželni zbor slovensko ljudstvo gospodar svoje usode.

V nebo kričeča krivica je, da danes v deželni zbor poslanci 6000 volivcev gospodarijo kot „večina“ poslancem 36.000, večinoma kmečkih volivcev.

To krivično razmerje se ne da izpremeniti drugače, nego po pravični izpremembi volivnega reda v deželni zbor.

V dosego tega namena smo katoliško-narodni poslanci pričeli leta 1902. z obstrukcijo. Hoteli smo prisiliti nasprotnike ljudstva, da privolijo v pravično volivno preosnovo.

Rekli smo Vam, svojim volivcem, takoj takrat, da boj trajati več let, ker nasprotniki, nemški graščaki in liberalci, ne bodo z lepa dali iz rok premoči, katero jim daje v roko sedajni krivični volivni red. Toda Vi ste z navdušenjem odobrili naš nastop in nas na brezštevilnih ljudskih shodih kot en mož pozivali, naj vstrajamo v brezstransnem boju, v obstrukciji, toliko časa, da priborimo ljudstvu pravico.

Svesti si svoje dolžnosti, izpolnili smo ljudsko voljo, ter vstrajno in neupogljivo nadaljevali boj.

Pod našimi udarci se je zvil nasprotnik — krivične posesti ni hotel dati iz rok.

Šele v letošnjem zasedanju deželnega zbora začel se je led tajati: Nasprotniki so pričeli uvidevati, da je volja ljudstva, izvojevati si pravico, neupogljiva in vsled tega tudi nepremagljiva naša bojna moč, neupogljiva naš pogum, neupogljiva naša vstrajnost.

Na naš predlog, naj se volivni red izpremeni tako, da se pomnoži število kmečkih poslancev in pa uvede nov splošni volivni razred po izgledu splošne kurije za državni zbor, niso nasprotniki več, kakor lansko leto, odklanjali razprave, temveč predložili so deželnemu zboru svoj načrt in tako vsaj podali možnost k stvarnim pogajanjem, četudi je njihov načrt za ljudske poslance nesprejemljiv.

Pa tudi v drugem oziru so se v letošnjem zasedanju deželnega zbora razmere za ljudstvo ugodneje razvijale, nego kedaj popred.

Našega predloga, da se po uimah poškodovanim kmečkim posestnikom dá deželna podpora 150.000 K, vlada pa pozivlje, da pomore izdatno z državnimi sredstvi, — niso nasprotniki več, kakor lansko leto, vrgli v koš, temveč so, četudi so mu prvotno odrekli nujnost in s tem zadevo neodpušljivo zavlekli, končno vendar predlogu vsaj deloma hoteli ugoditi.

Najvažnejši znak letošnjega deželnozbornskega zasedanja pa je najti v tem, da je pod pritiskom javnega mnenja in vsled naraščajoče narodne zavesti začel pokati obroč, ki veže od l. 1895. sem liberalne slovenske poslance z nemškimi in ponemčenimi graščaki.

Že razkritje katoliško-narodnih poslancev, da je deželna vlada potom c. kr. konstitucionalnega urada pošiljala nepravilna poročila med svet, sposobna, omadeževati čast kranjske dežele in njenega vrlega prebivalstva — omajalo je vrste nasprotnikov.

Ko pa je končno katoliško-narodna stranka, svesta si svoje dolžnosti, braniti čast in ravnopravnost slovenskega jezika napram slehernemu, nastopila v deželni zbor zoper dosledno nemškutarjenje c. kr. deželne vlade, ki je plačana tudi od žuljev slovenskega ljudstva, — je prvič v teku zadnjih devet let razpočil nemško-liberalni obroč in med viharjem odobravanjem narodnega občinstva se je prvič zopet pokazala v kranjskem deželni zboru slovenska večina.

Prebitje billed — in pričakovati je bilo, da sedaj pridejo razmere v deželni zbor kranjskem v boljši tir; zarja upanja je zasijala, prvič po čez toliko let!

Toda v tem hipu posegla je nenadoma v mes c. kr. vlada in zaključila zasedanje deželnega zbora!

Zoper ta slovenskemu ljudstvu tako skrajno škodljivi in popolnoma neopravičeni čin c. kr. vlade, zoper ta udarec v obraz deželnemu zakonodavnemu zastopu, mi kot zastopniki ljudstva najodločneje protestujemo!

Vlada si je s tem napram našemu ljudstvu nakopala velikansko odgovornost — in mi, poslanci, jo bomo poklical na odgovor v tistem hipu, ko se zopet snide deželni zbor!

To nečuvno početje ne bode c. kr. deželni vladi prav nič hasnilo.

Obljubujemo Vam, volivci naši, slovesno, da bomo, kadarkoli se zopet snide deželni zbor, nadaljevali vse to, kar smo letos započeli. Pravična preosnova volivnega reda pa je slej ko prej prva zadača našega najbrezobzirnejšega boja.

Sloneči na zaupanju ljudstva, bomo boj — ne boječ se nikakih žrtev — nadaljevali.

Upogniti se ne damo. Za naše ljudstvo se gre. Njegova čast je v nevarnosti. Ta čast je tudi naša čast. Zaupanje ponosnih, neupogljivih slovenskih mož, ki nam je poverilo svoje zastopstvo, nas vnema. Zastave, ki smo jo dvignili, ne damo iz rok. Neomadeževano jo ohranimo, dokler ne zavijemo k zmagi, dokler se ne uklone birokracija in njena umetna večina vzvišenemu geslu: **Ljudstvu pravice!**

V Ljubljani, dne 19. oktobra 1904.

Klub katoliško-narodnih poslancev v deželni zboru vojvodine Kranjske:

Dr. Ivan Šusteršič, predsednik.

Dr. Janez Ev. Krek, podpredsednik.

Arko Mihael, Demšar Franc, Drobnič Franc, Dular Jožef, Jaklič Franc, Košak Franc, Mejač Andrej, Pakiz Primož, Pfeifer Viljem, Pogačnik Jožef, Povše France, dr. Schweitzer Viljem, dr. Ignacij Žitnik.

LISTEK.

Dežela razžaljenih.

Narodopisna črtica iz Tihega oceana.

Ko sem popotoval z Angležem Gulliverjem po Tihiem oceanu, so naju zanesli pasatni vetrovi proti jugovzhodu, kjer gledajo na morja le redke pečine, na katerih se solnijo širokokljuni albatrosi in kratkonogi morski psi.

Tam je dežela Koromandije, ena najbolj čudnih, kar sem jih videl na svojih popotovanjih. Proti severu je podobna Tibetu, ker jo obdajajo visoke gore, proti vzhodu je slična krajem ob Zambesiju, in proti jugu je enaka krčnim pečinam vzhodno od Teherana.

A še bolj čudni so ljudje v tej deželi. Kaj takega še nisem videl.

Ko sva stopila z Gulliverjem na kopno, sva najprej privezala barko na štor, ki je gledal iz zemlje, in potem sva šla po svoji

steri navadi v gostilno, da bi dobila kaj za v usta.

Sedla sva k mizi, in nam nasproti je bilo že več gostov, ki so bili v živahnem razgovoru. Pristopil je krčmar, vrlo debel in močan mož, ki naju je nekaj časa molče gledal.

»Malo večerje in liter vina nam dajte,« je rekel Gulliver.

Krčmar pa naju je meril z očmi od vrha do tal in vprašal:

»Ali sta vidva pristaša bele ali rumene zastave?«

Začudena se pogledava. Jaz nisem še nikoli slišal nič o teh dveh zastavah. Tudi Gulliver ni vedel, kaj bi odgovoril. Hitro se rešiva iz zadrege.

»Jaz sem pristaš rumene zastave,« reče Gulliver.

»Jaz pa prisegam na belo zastavo,« pristavim jaz, češ, ena bo že prava.

Kot bi trenil, me prime debeli krčmar pod pazduho, me vzdigne, nese k vratom in

med glasnim smehom celega omizja me vrže čez prag na cesto.

Ležal sem v blatu, kakor sem dolg in širok. Počasi se vzdignem in pogledam nazaj na negostoljubno gostilno, ki me je tako neprijazno vrgla na cesto. Tu pa zagledam Gulliverja pri oknu, ki z eno roko maši v usta kos klobase, z drugo pa vihti liter vina in se mi škodoželjno posmehuje.

»To je naredila rumena zastava,« — mislim in krenem naprej. Kmalu zagledam drugo hišo, kjer tudi prijazno miglja nad vrati znamenje gostoljubnosti. Nekoliko si popravim obleko in stopim v gostilno.

Tudi tu je bilo nekaj gostov, ki so si privezovali dušo s suhimi in tekočimi stvarmi, kakršne rodi zanimiva dežela Koromandije.

»Imate kaj jesti?« vprašam krčmarja.

Tudi ta stopi pred me in me vpraša:

»Ali ste pristaš bele ali rumene zastave?«

Z belo zastavo sem jo bil že enkrat izkupil. Zato pa možko rečem:

»Jaz sem vsikdar visoko dvigal rumeno zastavo in se boril proti vsem njenim sovražnikom!«

»Oho, ta pa izziva!« se duje od nasprotne mize. Kot bi trenil, me primeta dva orjaška moča in vržeta vun skozi vrata; eden me še s peto sune, da sem zaječal in zopet obležal v blatu na cesti.

Dalj časa sem bil kakor omamljen. Kako bom živel v tej deželi? In spomnil sem se Gulliverja s klobaso in litrom ter sem bil žalosten, kakor še nikdar v svojem življenju.

Vlekel sem se dalje in prišel na travnik, po katerem je gugal pastir koze s paše. Naj stane karkoli, sem si mislil, nekaj moram dobiti, da lakote ne umrjem. Približal sem se prav klavarno starčku in mu voščil dober večer.

Bil je nekoliko gluha, kakor se mi je zdelo. Vzdignil je svoje oči in me tiho vprašal:

»Katera je tvoja zastava?«

Štajerske novice.

Š Gospa Nadina Slavijanska bo imela svoj koncert v „Narodnem domu“ v Celju dne 21. dec. t. l.

Š Grozna nesreča se je pripetila 20. t. m. pred 12. uro popoldne v Celju med železniškim skladiščem in celjskim kolo dvorom. Majdičev blapec Weis se je hotel skobacati na težak „parizar“, ki je bil naložen s pšenico. Med tem so konji prehitro potegnili in blapec je padel tako nesrečno z voza, da so mu šla kolesa čez nogo ob strani od ramen in mu poškodovala tudi glavo. Menda se bo težko rešil smrti.

Š Zaprlj so v Celju radi tatvine Rakuschevega blapca Iv. Geršaka.

Š Rakusch, prodajalec železnine — velik prijatelj protestantov. Celjski župan Julče, ki ga rede slovenski groši, je pokazal še ob vsaki priliki največje navdušenje in živo ljubezen za protestantstvo; to smo že tolikrat navedli in dokazali. Evo novega slučaja: »Protestanti hočejo, če jim njihov Bog podeli to milost, enkrat — kdaj, ni zapisano v stoletni pratiki — sezidati protestanško cerkev na tako imenovanem »otoku«. Iskali so prostor kakor mačka svoje gnezdo, in glej, našli so ga. Dobro! „Purgamajster“ Julče jim je prodal štirješki del od svojega travnika v meri 1 oral 728 sežnjev, ali 83 ar 73 m² za 10.000 K, torej 1 m² za 120 K. Ravno poprej pa je prodal isti možakar g. Unger-Ulmanu stavbišče na istem travniku v meri 19 ar 75 m², za 7900 K, torej 1 m² po 4 K. Potemtakem je dal protestantom zemljo 3/4 krat ceneje, kakor pa pristnemu Nemcu Unger-Ulmanu.

Loške novice.

Š Joj, joj, kaj bo zdaj! Brez dvoma družba v Mohorja v kratkem propade. Sicer se je pisalo, da je letos nekaj tisočev več udov od lani, a to nič ne pomaga, ona nosi kal smrti v sebi Poljan-ki nadučitelj, znani Lovric, je zasledil na njej vse znake, ki kažejo njen propad v bližnji prihodnosti. Mož je spoznal, da je Mohorjeva družba postala klerikalna in je odstopil! Kaj bo pa zdaj! O, Lovric, kako si smeš!

Š Za spomin na stoletnico, kar je bila v Škofji Loki ustanovljena samostojna župnija, dobila je župna cerkev krasen m-sni plašč z bogato zlato vezeno. Posebno križ s podobo Brezmadežne je nekaj posebnega. Po primerno jako niski ceni je vse izgotovila gđ. Marija Sattnerjeva v Ljubljani, ki se za ta dela toplo priporoča.

Š Pot za loškim gradom je preložen in zidovje ob novem samostanskem svetu dovršeno. Nunkemu samostanu bo na novo pridobljeni svet toliko bolj prav prišel, ker se misli na zidavo novega šolskega poslopja na gradu, od sedanjega poslopja naprej. Nunske notranje šole so vedno bolj obiskovane in ker navzlic nakupu gradu še zdaj prostora primanjkuje, bo postalo novo poslopje prei ali slei nujno potrebno.

Š Kanal v kapucinskem predmestju pred Balantovo hišo se je začel delati. Speljan bo mimo Laha in spodnjega mostu v Soro.

Š S klavnico se začne prihodnjo pomlad. Komisijski ogled je sicer že dovršen, a za letos je že prepozno.

Š Kupčija s krompirjem in zeljem je kaj živahna, cene precej visoke. Tudi sadja se je že veliko prodalo. Voz za vozom gre na kolodvor na Trato. Sploh je bila letina letos navzlic suši precej dobra.

Š Odalej bomo imeli v Škofji Loki radi pomanjkanja duhovnikov za nekaj časa le enega kapelana. Dosedanja gospoda kapelana sta prestavljena, g. Petrič v Zagorje, g. Zapletnik v Logatec. Novi g. kapelan Fr. Stržaj je že došel iz Št. Janža. Tudi žbniški g. župnik J. Drnovšek zapuša svojo župnijo in gre v pokoj v Zalog pri Cerkljah.

Š Peronske karte na postaji na Trati bi bile ob nedeljah jako potrebne. Vse polno je fantov in deklet iz bližnjih vasi po čakalnicah in pred kolodvorom na peronu, da se včasih komaj skozi prerineš in še kako zabavljivo slišiš. Kdor ima ob nedeljah na kolodvoru opraviti, ve, kako je to neprijetno. Če se drugod brani nepoklicanim vohod na peron, zakaj se pri nas to pusti. G. načelnik, prosimo pomoči!

Jeseniške novice.

Š Ponesrečeni železniški sprevodnik Na mcr že 57 ur čaka sodniške obdukcije, a še se ne ve, ali jo bo kmalu pričaval. Res ne vemo, kaj je s temi obdukcijami, kdaj mora biti obdukcija, kdaj je ni treba. Vsaka nesreča, vsaka nagla smrt se mora naznaiti sodnji, potem pa čakati 72 ur. Če ne pride v tem času komisija, se sme pokupati, če pride pozneje, a najde mrtlice v zemlji, ga izkoplje. Zakaj se vselej ne na znan, ali sploh pride komisija ali ne, in pa še misli priti, zakaj ne pove, kdaj pride. Domači nič ne vedo, in mnogokrat pridejo od daleč, ker niso domačini, pa morajo ali tu dolgo čakati ali pa iti domu in zopet priti k pogrebu nazaj. Naj se naredi vendar enkrat še re d t u d i t u.

Š Nesreča na nesrečo. V ponedeljek se je v predoru ponesrečil Janez Zanon, ro dom Italijan. Železniški vozički so ga pre tignili čez prsi nad srcem. V četrtek je umrl. »edaj čaka — obdukcije. Žena je prišla iz Italije, ko je čula o nesreči, a našla je le še mrtvega.

Š Pretep je bil v nedeljo na Hrušici. Kranjci so oklali junaško močnega Črnogorca, dobil je z nožem 7 ran, a nobena ni nevarna.

Idrijsko mestno gospodarstvo.

V.

Formalni pogreški.

Izkaz, zapisnik, ali kako bi se imenoval tisti znesek, poln več ali manj napačnih števil — povzeto iz poročila pregledovalčevega — kojega je pisatelj teh člankov dobil pod imenom mestnih računov v pregledovanje, je do cela površno in nezanesljivo sestavljen. Posamezni računi, katere so stranke vlagale, se niso nič pregledovali, in izplačalo se je tako, kakor je stranka napačno izračunila, vsled česar je treba ure diti tako: G. Kogovšek povrne 2 K, gosp. Straus povrne 5 K, a dobi 1 K, Šepetavec dobi 10 K, Straus Franc 10 K, Viljem Treo 11 K, župan ozir. mestni magistrat ljubljanski plača 523 K.

Izmed 1051 prilog jih je približno pravihnih 200, vse druge so napačne ali pa nezanesljive. Značilno za poslovanje v občini je dejstvo, da je g. župan izplačane zneske samemu sebi potrjeval, mesto da bi jih potrdil tisti, ki je svote prejel. Pod zaglavjem »uradno« je napisal samemu sebi nekako pobotnico za 5000 K, koja je izplačal mestni realki za šolske naprave, ni pa priloženega nobenega izkaza, da se je svota prejela, ne računa, kaj se je za ta denar kupilo. Isto velja za razne zneske n. pr. 1000 K, 2000 K, 4000 K, 1200 K, 18000 K, kateri so se izplačali za hiše, vrtove gg. Krapšu, Mohoriču, Petkovšku in Karolini Lapajne. V teh slučajih je bilo zahtevati interimne pobotnice

s podpisi dotičnih strank, ali pa bi se bilo treba sklicevati na kupne pogodbe, v katerih je plačana kupnina potrjena; mesto tega je župan napisal »uradno pobotnico«, ki se približno glasi:

Uradno št. 158. Za nakup posestva gospe Karoline Lapajne plačal pogojeno svote 18000 K. Drag. Lapajne m. p. V Idriji 21. 3. 1902.

Iznesek ni zapisan z besedo, temveč samo v številkah; povedano ni, komu se je izplačalo, niti se ne sklicuje na kupno pogodbo, v kateri je znesek potrjen. Podpisana ni stranka, tudi ni pritisnjen uradni pečat, niti ni pripisan značaj podpisanega g. Drag. Lapajnet, da bi vsaj s tem podprl verjetnost pobotnice. V kritičnem slučaju take pobotnice nimajo nikjer veljave in niso drugega, kakor kos starega papirja. Žal, da je taci pobotnic cela kopa, o čemer se vsak lahko sam prepriča.

Dalje je g. župan v enomer iz posojilnice jemal in vanjo vlagal velike svote, ni pa nikjer zanesljivega zapisnika, zatorej ni čuda, da trdi, kakor bi bil vsprejel 3000 K — kar pa ni res, hranilnica nima te svote nikjer zabiležene.

Našel sem tudi pobotnice, na katerih so stranke napravile samo križ, ki pa imajo samo eno mesto dveh prič. Tudi se niso posamezni izdatki nič kontrolirali, kajti sicer bi ne bilo mogoče, da se je 18-60 vpisalo dvakrat, mesto enkrat med izdatke. Mnogo pobotnic ni kolekovanih, kar bo imelo prej ali slej slabe posledice.

Za razne davke vpisalo se je 830-75, pobotnice pa ni nobene; vdovi Hengthaler plačani zneski niso nikjer potrjeni; meseca avgusta se je za J. Dolinar in V. Dolinar vpisalo vselej po 12 K, toda konstatirati se resničnost plačila ne more.

Za svoto 517-80 ni nikakega potrdila goriške tiskarne, dvomimo, da bi je g. Gabršček ne bil poslal; znesek 24000 K nima nobotnice ne potrdila, tako je tudi pri ostalih zneskih, ki so se plačevali stavbenemu podjetniku. Redni prispevek ubožne blagajne mesečnih 140 K ni nikjer pravilno potrjen, pa tudi posojilo iz iste blagajne nima pravilnega potrdila; zdi se, da so se zneski iz te v občinsko blagajno in nazaj prenašali, kakor prenaša mačka mlade.

Prof. V. Levičnik je dobil na podlagi pobotnice tudi 22 K za enajstredno provizorično stanovanje v Idriji. Dasi to ne spada k partikularu, katerega je isti gospod naredil za svoje potovanje iz Kamnika v Idrijo v znesku 62-34 K.

Meseca septembra je dobil Viktor Dolinar dva krat po 12 K, 1. avgusta se je namreč plačalo za julij 12 K, 13. avgusta za julij in avgust 12 K, 15. septembra zopet za avgust 12 K in 30. septembra za september 12 K. Plačilo konjaču 87-70 K nima nobenega potrdila, pristojbinski namestek ne znaša 692-75 K, temveč 583-64 K. Za škarpno pri realki se je plačalo 500 K brez pobotnice, dne 31. decembra 1902 se je izposodilo iz ubožne blagajne 2200 K brez pravilnega potrdila.

Vsled omenjenih pomot tudi rekapitulacija ni pravilna in kaže račun dohodkov 180-16 K mesto deficita 1237-12 K; pripomniti je treba, da tudi računov ni nihče podpisal, ali pritisnil pečata.

Posojila, ki se se posameznikom izplačevala, niso nikjer vpisana; prišlo se je na sled šele tedaj, ko so gospodje začeli ista v obrestih vračevati. Baje so se ta posojila vpisovala v posebno knjižico, kar pa je jalov izgovor, ker je treba sklepen račun tiste knjižice prenesti v glavni račun, ker se sicer bilanca ne vjema. Zanimivo je, kako je zagovarjal tako postopanje g. župan. Na posojilu ravnatelja Pirca je še dolga 945 K,

g. župan nasvetuje, naj se vzame iz »mrtliškega kvartala«. Drugi ugovarjajo, da to ne gre, in on umakne predlog. Prej se je hvalil, da je občini prepustil 3600 K, sedaj hoče pa vdovi utrgati 945 K! To je kavalir!

Sploh posnamemo iz tega, da se denar v blagajni z računi ni nikdar pregledal in preštel. In to je rezultat samo enega leta, kje so pa prejšnji računi. Ni čuda, da so se tako bali voliti enega samega zastopnika katoliško-narodne stranke za pregledovalca računov!

Kranjska podružnica avstrijskega pomožnega društva za b. lne na p'jučih.

V ponedeljek, dne 8. t. m. vršilo se je v biblioteki dvorani s. kr. dež. vlade ustanovno zborovanje gospodnega odseka. Predsednik dvorni svetnik Schachl pozdravil je v iskrenih besedah dole dame in je povdarjal važno in veliko nalogo društva. Kakor v drugih planinskih deželah je tudi na Kranjskem jetika zelo razširjena in zahteva posebno v glavnem mestu in v industrijskih krajih mnogo žrtev. Kranjska, žalbog, ni bogata in tako podružnica ne more misliti na dalekosežne naprave in v doglednem času tudi ne na ustanovitev zdravilišča za jetične, če tega ne omogočijo plemeniti človekoljubi z obilnim doneski. Pač pa namerava podružnica odkrivati vire, iz katerih izhaja tuberkuloza in v katerih se vedno z nova razvija ter izkušati te vire zajeziti in če mogoče, popolnoma odpraviti. Kakor kažejo izkušnje v drugih deželah, da se na ta način mnogo doseže in uspešno odvrata jetiko. Seveda je pa tudi v to potrebno dostnih sredstev. Po § 12. pravil poklicane so pred vsem dame, da pridobivajo ustanovnike, podpornike in člane in da nabirajo prispevke. Naj bi se požrtvovalno odavale svoji človekoljubni nalogi!

Potem je sledil prosti razgovor o društvenem delovanju. Pri tej priliki predl žle so se damam nabiralne pole, katerih se bo dejo posluževale pri nabiranju doneskov. Vsaka pola ima rubriko za ime in stanovanje onb, ki nameravajo pristopiti, dalje po eno rubriko za vpis kot ustanovnik, podpornik in član ter posebno rubriko za darila. Glavni tajnik dr. Demeter Bleweis Trsteniški sprožil je misel, da naj se propaganda za podružnico zanesa tudi v delavske kroge, n. pr. one c. kr. tobačne tovarne. Kajti društveno delovanje bo de le tedaj uspešno in plodonosno, če bode podružnica našla za slombo v najširših slojih občinstva in če bode vse kroga pr-šino prepričanje, da je jetika nalezljiva in da je odvracanje potrebno. Da je vsakemu omogočen pristop, došli so se prav nizki letni prispevek in znaša najmanjša svota, ki jo ima plačati društvenik, 2 K na leto. Med delavci kaže že radi tega iskati privržencev, ker bodo ti v prvi vrsti deležni društvenih dobrodelnih naprav.

Na vprašanje, katere naprave misli podružnica najprvo ustvariti, pojasnil je glavni tajnik, da se že vrše predpriprave za ustanovitev zdravilišča za skrofalozne otroke in za take, ki kažejo bolezensko nagnjenost. To zdravilišče ustanovilo se bode ob morju. Obenem pa se namerava v Ljubljani ali v okolici otvoriti zavetišče za tke otroke, ki jim doma grozi okuženje z jetiko. Ščasoma ustanovila se bodejo tudi zavetišča za lahko obolele in ozdravljene jetične, posebno iz delavskih krogov. V ta namen ima podružnica že neko prsestvo v ljubljanski okolici na po nudbo, vendar dolejš še ni bilo mogoče, pre pridiati se o prikladnost tega posredstva. Pred

Dalje v prilogi I.

Jaz pa sem stopil k njemu, sem ga objel in mu vzkliknil na uho z vsem glasom: »Tista, kakor tvoja in nobena druga. Brate, kako sem srečen, da sva oba pod eno zastavo združena!«

Nasmehnulo se je starčku velo lice. Prijeljal je kožo, jo pomolzel v svojo kučmo in mi dal piti. Se nikdar mi ni tako dišalo...

* * *

Sedla sva s starčkom na kamen.

»Govori, dragec«, sem ga nagovoril, »in mi povej, kako stoji stvari tukaj, kajti jaz sem tuje in ne vem, kakšna usoda je razpela svoja krila nad deželo Koromandijo.«

»Žalostno je pri nas in tužno, kakor v deželi mrtvih«, je odgovoril starček. »Oni, ki so močni, so slabi; katerih je več, teh je manj; ki so sirovi, so izobraženi, in sramota je postala čast. Vsi smo razžaljeni.«

»Kako je moglo do tega priti?«

»Poslušaj! Nam dela postave neka zbor nica, katera je sestavljena po načelu 1 = 62 = 414.«

»Kdo vas je pa naučil tako računati?«

»Bog vedi, kdo? En moder šteje to liko, kot 62 rumenih, ti rumeni pa toliko, kot 414 belih.«

Zasvetilo se mi je. Hpoma sem vedel, zakaj so me bili na cesto vrgli in obreali.

»A zakaj ste vsi razžaljeni?« sem vprašal.

»To je pa tako: V naši deželi smo sila občutljivi in držimo na svojo čast, kakor malokje. Če na primer ti mene grdo pogledaš, sem jaz dolžan od tebe zahtevati za doščanja.«

»Ali te naj potem lepo pogledam?«

»Ne! Tebi mora kri! Jaz moram tebe pozvati na pištole ali na sablje ter se boriti s tabo, dokler ne teče kri, ki izpere razžaljenje.«

»Hm«, sem vprašal; »povej dragec, ali se smatra pri vas tudi za razžaljenje, če koga brenete in na cesto vržete?«

»Nesrečnež, ki se mu je to zgodilo, se mora dvobojevati z vsemi, ki so mu storili tako sramoto!«

Kosmata kapa, sem si mislil, ko sem se spomnil trdih pesti teh Koromandelnov.

»In tako se je zgodilo, da je en moder

razžalil enega belega, in beli je razžalil modrega. Ta modri je poklical belega na dvo boj, in dokler ni rešena ta stvar, se širi razžaljenje kakor kuga dalje. Kajti kdor še ni opral svoje časti v krvi, je nečasten in njegova sramota se širi na druge, kakor kuga. Kdor s nečastnim govori, izgubi svojo čast in postane sam nečasten. In zdaj se je zgo dilo, da je glasilo rumenih nekaj let neprenehoma psovalo vse bele ljudi v naši de želi. O moj Bog! Kakšno je bilo to! Vsi so bili lopovi, vsi so bili lumpje, tatovi, roparji — strašno, če se spomnim nasaj! In zdaj bi morali vsi ti potegniti meče in nabasati puške ter se streljati in klati. Potoki krvi bi tekli. Kaj pravim, bi tekli? Tekli bodo, kajti razžaljena čast se mora izprati z gorko srčno krvjo!«

»Ali pa ne morete narediti splošnega miru? Če reče eden lopov, mu naj drugi reče to nazaj, pa sta poravnana!«

»O ne! Poizkušali smo tudi to, a gorje nam! Razžaljenost se je še bolj razširila. Ni dveh ljudi v deželi Koromandiji, kateri ne bi bili razžaljeni. In ravno zdaj je zopet neki modri Koromandelj belega odličnega pozval

na pištole, in vsa dežela se pripravlja na odločni boj, da drug drugemu izperó sramoto.«

»Sem videl, da, na primer mene so tako oprali, da sem ves blaten! Ali ni pomoči?«

»Ni pomoči! Prijatelj, kupi si puško, drugače ti ne bo živeti!«

* * *

»Servus, Gulliver!« sem zaklical prijatelju, ko se je prigugal iz gostilne. Imel je klobuk po strani in je pel koromandelske narodne pesmi. Smejal se mi je in se norčeval iz moje nesreče.

»Ti Koromandeljci ne bodo prišli izlepa v red«, je dejal smeje se. »Na čelu jim je mož, ki živi od njihovega prepira. Če se danes sprijaznijo, mora on že jutri iz dežele. In zato skrbi, da so vedno bolj razžaljeni.«

»Kaj Koromandeljci«, sem vzkliknil jaz.

»Gre se za mojo kožo. Kajti jaz kot razžaljeni se moram zdaj bojevati z vsemi razžaljivci.

Izprehajala sva se po deželi Koromandiji. Kakor molčeče sence so hodili ljudje

vsem pa se bode takoj pričelo z domovnim odvajanjem. V ta namen naprosila bode po družnici zdravnikov, duhovnikov in sploh vsakega, da se ji naznani v neugodnih higijenskih in socialnih odnoseh živeči jetični. Te bolnike bodejo podružnični funkcionarji obiskovali ter njih sorodnike podučevali o nalezljivosti jetike in o pripomočkih, s katerimi se je ubranimo. Ubožnejši bolniki bodejo brezplačno dobivali razkuževalne tekočine, pljuvalnike, kurivo, obsem pa se bode pazilo na izboljšanje in urejevanje stanovanjskih razmer. Ta način odvajanja jetike je zelo važen, kajti v neugodnih razmerah živeči težko oboleli jetični so največje nevarnosti za vso okolico. Žilibog se je na to okolnost doslej premalo pazilo. — Razpravljalo se je še o marsikaterih stvareh in splošno se je kazalo prizadevanje, marljivo sodelovati pri človekoljubnem delu, ki ga je pričela kranjska podružnica. — Gospojnemu odseku pripadajo naslednje dame: kot I. podpredsednica gospa Olga baronica Hein kot II. podpredsednica gospa Franja dr. Tavčarjeva, nadalje gospa Rosy pl. Bleiweis Trsteniška, gospa Rozina Eter, gospodična Anica Ferjandič, gospa Milica Hribar, gospa Tereza Jenko, gospa Marija Krisper, gospa Batina pl. Laschan, gospa Franja Levičnik, gospodična Jelica Lovar, gospa Cecilija Mahr, gospa Ferdinanda Majaron, gospodična Mici Papež, gospodična Amalija Povše, gospa Ernestina Račič, gospodična Vera Souvan, gospodična Celestina Stare, gospa Frida Szalay, gospa Vera Slajmer, gospa Rika Tönnies, gospodična Vera Vencaja, gospa Franja baronica Wurzbach, gospa Ana Zeschko, gospa Marija Zupanc in gospa Marija Zupandič. — Vse te dame sprejemajo člani. Prispevke prosi se izročiti ali jedni imenovanim dam ali društvenemu blaginiku, ravnatelju Arturu Mahr-u, sicer pa jih tudi pride pobirati družbeni sluga.

Zasedanje deželni zborov.

Poslanec Rokitski je v včerajšnji seji štajerskega deželnega zbora utemeljeval predlog, naj se zakonitimi potom prepove uvoz živine in mesa iz prekomorskih dežel, Rusije in Balkana. Poslanec Resel je utemeljeval predlog o zgradbi novega dekliškega učiteljskega v Gradcu. Poslanec Erber je utemeljeval predlog, naj se da občinam sodnega okraja Maribor zadostna deželna podpora, da bo občinam mogoče popraviti vsled povodnji poškodovana pota in mostove. — Poslanec Krebs je utemeljeval predlog, naj se izpremeni zakon o krošnjatvu. Predlog poslanca Einspinnerja, naj deželni odbor stori vse potrebno za ustanovitev brzojavne postaje v Slovenski Bistrici, je bil odkazan odseku. Odboren je bil predlog poslanca Orniga, da se uvrsti krapinska cesta v prvi razred okrajnih cest. — Na predlog poslanca dr. Hrašovca se dovoli občini Soštanj deželno brezobrestno posojilo za zgradbo vodovoda pod pogojem, da tudi država občini brezobrestno posojilo v isti visokosti. Poslanec H. Hmann, dr. Derohatta in tovariši so vložili predlog, s katerim zahtevajo pomnožitev srednjih šol na Štajerskem.

V včerajšnji seji koroškega deželnega zbora je poslanec Fischer interpeliral deželni odbor v zadevi bistriškega vodovoda v Ziljski dolini. Na predlog poslanca Lodrona se naprosi poljedelsko ministrstvo, da podaljša najemščino za žrebčarno pri Osojsh. Naprosi se tudi, da naj država poviša svoj letni prispevek 5000 kron za povzdigo konjereje na Koroškem. Sklene

se ustanoviti dekliško meščansko šolo v Spi-talu ob Dravi.

Sprejeli so predlog, naj se od mese pobira 20 odstotkov, od vina in mošta pa 120 odstotkov deželne doklade na državni užitniški davek. Na predlog poslanca dr. Steinwenderja se dovoli večjemu številu učiteljev obisek obrtnih in kmetijskih šol, da bodo zmogni poučevati v nadaljevalnih šolah. Sprejet je bil predlog poslanca Funderja, naj vlada preklicuje svojo prepoved o izvozu krme in naj deželni odbor skrbi, da ne bodo pri razdelitvi državnih podpor prezrti koroški kmetje.

V moravskem dež. zboru so včeraj predložili deželni proračun za leto 1905, ki izkazuje 24.893.928 kron potrebnosti. V nadaljni razpravi so sprejeli zakon, ki določa pravno razmerje ljudskošolskih učiteljev in učiteljic za ročna dela.

V gališkem dežel. zboru je v včerajšnji seji utemeljeval poslanec grf Dzieduszycki izpremembo zakona o učenem jeziku v galiških šolah. Predlog meri na to, da se dijaki poljskih srednjih šol nauče rusinskega in rusinskih srednjih šol pa poljskega jezika. Predlog so z velikim odobravanjem oddali naučnemu odseku.

Ze včeraj smo poročali, da je bila včeraj v nižjeavstrijskem dežel. nem zboru jako burna seja. Bielo-hlavci je zaklical nemško-nacionalnemu poslancu Völklju, županu iz St. Hipolita: »Defraudant ubožnega denarja!« Völkl je kričal, da prinese v prihodnji seji seboj revolver in da ustrelji Biellohlavce. Völkl je bil za eno sejo izključen. Galerija je bučno kričala »Hoch Lueger!« in vpila na socialno demokratskega poslanca Seitzja: »Podel šuft!« Deželni maršal je dal galerijo izorazniti in zaključil sejo ob četrt na 5 ure po poldne.

Državni zbor

bo, kakor poročajo nekateri listi, sklican 17. novembra. Iste listi tudi trde, da bodo Mladočehi prenehali z obstrukcijo.

Vlada državnemu zboru ne namerava predložiti izpremembo poslovnika, pričakuje pa, da Čehi predloga za po uimih poško-dovane izločijo iz obstrukcije.

Veliko pozornost je vzbudila napoved, da bo poljski klub posredoval v prilog delavnosti državnega zbora. Poslanca grf Wodzycki in Jendrzejowicz sta se včeraj dlje časa posvetovala o tej zadevi z ministrom predsednikom. David Abramoviz je izjavil nekemu časnikarju, da se ni zgodilo ničesar, kar bi povzročilo nasprotstvo Poljakov proti vladi.

Dalmatinci proti vladi.

Shod v Sibeniku je bil na g. številno obiskan od Hrvatov in Srbov. Dr. Duebič je poročal o sferi barona Handla in s. hteval: »Hrvaški poslanci morajo biti edini s češkimi in v državnem zboru najodločnejše obstruirati. Dr. Krstelj je govoril: »Proč s Handlom! V tej akciji se ne bojimo nikogar, tudi ne bajonetov!« Zupan Stojčić je govoril na adresu vlade: »Vzeli ste nam naše pramožnje, a naše časti nam ne boste vzeli!« Skrič: »Aboug Handel! Proč z vlado!« so se zborovalci razšli.

Ogrski državni zbor

je včeraj nadaljeval razpravo o začasnih trgovinskih pogodbah z Italijo. Koncem seje je poslanec Lovasz vprašal predsednika, kdaj se prične razprava o predlogu ministrskega predsednika Tisze glede izpremembe poslovnika. Predsednik je odgovoril, da bo na to vprašanje odgovoril prihodnji teden.

Ogrski katoliški shod

je včeraj otvoril grof Ivan Zichy. Shod je odposlal brzojavni udanostni izjavi papežu in cesarju.

Pij X. in francoski katoliški pravoslavci.

Kakih 50 udeležencev tridnevnega kongresa francoskih pravoslavcev je bilo preteklo soboto pri sv. očetu papežu Piju X. Vodila sta jih škof montpelijski in senator de Lamarzelle. Prvi je nagovoril papeža montpelijski škof Rovérié de Cabrières, ki je naglašal v svojem nagovoru, da zveza krščanskih pravoslavcev na Francoskem, katere člani so danes v zaslusanju, vedno krepko zastopa pravice cerkve. Na Francoskem je mnogo časnikarjev, pisateljev, odvetnikov in tudi uslužbencev pri vladi, kateri delajo, trpe in tudi žrtvujejo svojo eksistenco za vero. Senator de Lamarzelle je nato predčital sledečo adresno:

Mi smo krščanski pravoslavci, kateri smo se združili, da že 30 let zagovarjamo pred sodišči vse katoličane, duhovnike, kongregacije in lajke, katerim so kratili njihove pravice. Naše načelo je: v vseh zadevah dokazati harmonijo med človeškimi napravami in božjim zakonom, torej kratko: pomagati pri prenovljenju v Kristusu. Katoličanstvo je rodilo in vzgojilo Francosko in le v katoličanstvu bo ostala velika in močna. V adresi zagotavljajo nadalje zvestobo apostolski stolici in prosijo apostolskega blagoslova.

Papež je nato v nagovoru francoskim krščanskim pravoslavcem razvil sledeče misli:

Nad vse me veseli vaša navzočnost, ki se odlikujete in ste slavni ne le v čednosti, ampak tudi v vedi in v poznanju prava ter zakonov. Veselo mi done vaše besede polne vere, udanosti in svetega poga, s katerimi me je v imenu vašega društva nagovoril društveni predsednik, senator de Lamarzelle. Prejasi so pač vsem brezbožni nameni in končni smotri, katere nameravajo izvesti sovražniki katoliške cerkve: s ta-jenjem in brezverskimi dvomi med krščanskim ljudstvom zatreti vero in z mlačnostjo udušiti plemenito mišljenje. Od cerkve hočejo od trgati narode in povzročiti, da bi ti postali neposlušni namestniku Kristusovemu in bili sluge za njihove nepoštenne namene.

Ta namen je tako v vsem oziru kakor tudi za blagoslovljenje narodov nad vse nesrečen. Cerkev s svojimi nauki, s svojimi zapovedmi in z raznimi sredstvi ne skrbi le za večno rešitev svojih otrok, marveč tudi za časno blagostanje družbe. Vsako upanje je ničevno, če se izključi Bog in božja previdnost. Nikdo ne more dovolj ceniti onih, ki se združijo, da svetijo ljudstvu z lučjo resnice proti peklenskim naklepom, kar vaša zveza z velikim uspehom izvršuje že 30 let. Z vami se veselim, ker vplivate s svojim izgledom na ljudstvo, da pomagata redovnikom in duhovnikom, kakor tudi vsem, ki trpe preganjanje in so zatirani. Uspehe vaših čednosti, namenov in žrtev cenim in v duhu že vidim njihove posledice, da bo zadobila cerkev zopet mir.

Kriza v Nemčiji.

„Vossische Zeitung“ priobčuje članek, v katerem trdi, da je pri nemški vladi kriza neizogibna. Nikdar še ni imela sedanja vlada toliko zaprek, kakor jih ima sedaj. Vsi ministri imajo mnogo neuspehov in bi nikogar ne presenetila morebitna izprememba med nemškimi državniki.

Novi španski prestolonaslednik.

Kakor poročajo uradni listi, je bil infant Alfonz Marija, sin pokojne princezinje astur-

ske, proglašen španskim prestolonaslednikom. Naslov »prince asturski« mu pa za sedaj ni bil podeljen.

Izprememba vojaške službe na Angleškem.

Na Angleškem so izdali zapoved, da bo znašala aktivna službena doba pri pehoti 9 let, v rezervi pa tri leta.

Kralj Peter v Bolgariji.

Is Sije poročajo, da pride srbski kralj Peter 30. t. m. v Sofijo, kjer ostane dva dni. Makedonski voditelji se slavnosti ne bodo udeležili, a jih tudi ne motili.

Vstaja Hererov.

Nemce dosedaj velja 100 milijonov mark, rabili bodo pa še 200 milijonov mark.

Zopet demonstracija v Pragi.

V četrtek zvečer so imeli socialni demokratje v Pragi shod, na katerem je bilo kakih tisoč zborovalcev, a nad tisoč oseb je stalo na cesti, ker niso mogli več v zborovalno dvorano. Sprejeli so protest proti policiji zaradi njenega nastopa preteklo soboto. Po shodu je množica korakala s trga sv. Vavla proti Prikopom, a ker je policija zastražila Prikope, se je množica mirno povrnila na trg sv. Vavla, kjer se je razšla. Izgredov ni bilo.

Angleški načrti v Aziji.

Angleži hočejo popolnoma izkoristiti sedanjí ugodni položaj v Aziji, ker ima Rusija zaradi vojske s Japonci popolnoma zvezane roke. Iz Indije se poroča, da bo sin afganistanskega emirja Inyat Ullah obiskal lorda Curzona, s katerim se bo posvetoval o razmerah Afganistana. Tudi v Perzijo bodo odposlali Angleži odposlaništvo. Kaka so takšna angleška odposlaništva, se je jasno videlo v Tibetu.

Alzacija in Lotringija.

Deželni odbor Alzacije in Lotring je soglasno sprejel predlog, naj posredovanjem državnega kancelarja zvezni svet predloži državnemu zboru zakonski načrt, s katerim naj bi se Alzacija in Lotringija povzdignile v zvezno državo ter se zjednačile drugim nemškim zveznim državam. Zbor nica te nove zvez. države naj bi se volila na temelju obče, enake, direktne in tajne volilne pravice.

Nova država v Arabiji?

Turčija pripravlja ekspedicijo proti vababistiškemu emirju Ben Sandu ki ima oboroženih 20.000 mož in namerava s podporo šejka v Koreitu v škodo Turčije napraviti veliko državo v centralni Arabiji. Turki dolže Angleže, da podpirajo te načrte.

Italijanska pravoslavna fakulteta v Inomostu.

Včeraj so imeli v Inomostu italijanski vseučiliščni shod. Sprejeli so spomenico, v kateri ugovarjajo, da so ustavljena italijanska predavanja na medicinski fakulteti. Posebno odposlaništvo je spomenico izročilo cesarskemu namestniku pl. Schwartzenu s prošnjo, da jo predloži osrednji vladi. Kakor poročajo iz Trsta, skliče politično društvo „Patria“ vse italijanske poslance na posvetovanje v Trst, da bodo označili svoje stališče zaradi zadnjih dogodkov na vseučilišču v Inomostu.

Ciril-Methodove biškote

zahtevajte slovenski rodoljubl v vsaki prodajalni in pekarni. Ti piškoti so najboljši.

Naročila sprejema družbin založnik S. H. Škerl, Sv. Ivan pri Trstu.

drug poleg drugega in se niso pogledali. Kajti bili so razžaljeni, in če je sosed poklical soseda, se je obrnil v stran, da se ogne sovražnemu pogledu. Zastajal je promet, ker so se bali priti v dotiko. Trpela je trgovina, ker so se bojkotirali med sabo.

V moji duši je dozorel sklep, da rešim nesrečno deželo iz njenega strašnega položaja.

„Možje Koromandeljni,“ sem jih nagovarjal, „ali vam ni pomoči? Ali morate biti od dne do dne bolj razžaljeni?“

„Samo kri nas reši,“ so dejali hladno. „Strašno klanje nastane, ko se spoprimemo v koromandeljskih dvobojih. In odnehati ne more, ker kdor se ne bojuje, je brezčasten.“

„Pa naredite drugačne postave!“

„Ne moremo, ker postave delajo modri, rumeni in beli, in ker poglavar modrih in rumenih hoče take postave, pa jih moramo imeti.“

„Pa se iznebite modrih in rumenih,“ jim reče Gulliver.

„Ne moremo,“ reko Koromandeljni vzdihujoč, ker od nekdaj je bilo tako, da so nam

modri in rumeni postavili, ker en modri je toliko kakor 414 belih Koromandeljnov.“

„Zakaj vas to boli,“ ste pa vi beli koromandeljni take stranske šeme?“

„Šeme? So dejali. In slo jim je v glavo, da so šeme.“

N. tem spoznanju sva jaz in Gulliver sestavila načrt za rešitev dežele Koromandije.

* * *

Nekega dne je stal na sredi glavnega mesta lepe slivovite Koromandije velik lonec. Ob njem sva pa stala jaz in Gulliver in na tisoče Koromandeljev naju je obkroževalo.

„Možje razžaljenici,“ sem jih nagovoril. „Pokazalo se je, da več ne morete živeti. Vsi hrepenite po rešitvi, a tare vas grenka skrb, ker ne veste rešitve iz zagate. Tu sem v ta lonec pokopljite svoje težave, in iz njega vam naj pride rešitev! Ne bo več modrih in rumenih, ki vam bi delali postave in širili razžaljenje po deželi, ki kuži ves narod koromandeljski.“

„Živio!“ so klicali Koromandeljni navdušeni.

„Tudi jaz sem razžaljen“, sem klical, „in v potokih bi tekla kri, če bi po srednjeveški navadi s sabljo klical žaljivce na odgovor. A iz človekoljubnosti in naprednosti hočem drugače končati prepire: Proč z modrimi in rumenimi, ki hlepe po krvi koromandeljski! Tu v lonec vržem listek, na katerem so zapisani oni, ki naj odslej odločujejo usodo Koromandiji. Vsi volite, vsi enaki! Kdor voli za mano, tega objamem kot prijatelja, in bodisi moj smrtni sovražnik!“

In glej: Pomikale so se čete navdušenih Koromandeljnov proti loncu, v katerem so vtapljale svoje tuge in bolesti. Prvi je pristopil debeli krčmar, ki me je bil na ceste vrgel. Objel sem ga in poljubil na široko lice, da se je prijazni glas mojega poljuba razlegal čez množico. In pristopali so drug za drugim in se objemali. Solze so jim igrale v očeh: Bili so kot prerajeni in so roko v roko korakali jasnih lic po mestu.

Od kraja do kraja sva potovala, jaz in Gulliver z najinim loncem. Veselo petje naju je spremljalo; kakor zagovavca sva

šla po deželi Koromandiji. Vživala sva medene tedne mladega koromandeljskega bratoljubja.

V zahvalo sva bila od novega zbora imenovana za čestna Koromandeljna. Izšla je postava, da mora vsak Koromandelj z nama piti bratovščino. Hodila sva od vasi do vasi, od zidanice do zidanice, sva jedla purane in pila bratovščino z vsakim Koromandeljnom posebej skozi tri leta.

Tedaj se je Gulliver preveč napil mošta in je umrl. Iz žalosti sem pil še eno leto bratovščino s Koromandeljni. Potem je pa prišla slaba letina. Vino je bilo tako kislo, da me je za ušesi skelelo, če sem ga pil. Moral sem imeti služabnika, ki me je ponoči vsake pol ure prebračal, da mi ni ta jesih želodca na eni strani prejedel. Tedaj sem se pa poslovil od Koromandije. Za slovo so mi dali red zlatorokega kozla.

Povem vam, da so kdaj Koromandeljni zelo pametni ljudje. Desetkrat bolj pametni, kakor mnogokje drugod...

Miha Repolusk.

Po svetu.

Defraudant Jenner — prijet. Znano je našim bravcem, da je 13. septembra sluga Jenner nemški banki na Dunaju poveril 235.000 kron in potem izginil. Medtem, ko je policija iskala Jennerja po svetu, je bil pa ta skrit pri dunajskem fotografu Beichbuchnerju. Ko je Jenner izvršil povelje, je, ko je peš odpotoval na Moravsko. Hotel je uiti na Prusko, a se je povrnil nazaj na Dunaj, kamor je došel 13. t. m. Z omenjenim fotografom se je seznanil slučajno in ta ga je, ker mu je Jenner obljubil del poveljev svote, skril. Jennerja je izdal njegov skrivalec Fick, katerega je prišla graška policija. Pri Jennerju niso dobili vse poveljene svote, a sklepajo iz neke Jennerjeve skice, da je denar zakopal v Pratru. Jenner ni le poveril 250.000 kron, marveč tudi dvojne ekspressnih denarnih pisem z 80.000 kronami.

Morilica Klein. Prizor, ki se je izvršil ob aretaciji Kleinovih, je res dramatičen. Ko je hišnica naznanila policiji, da se ji zdita ta dva človeka sumljiva, je poslala policija na lice mesta svojega najboljšega spretnega uradnika. Dšel je v drugo nadstropje in, ko je izvedel, da bo Kleinova doma, je vstopil, ne da bi potrkal. Kleinova, ki sta se izdajala za zakonska Khun, sta bila neprijetno iznenadena. »Kaj želite?« vpraša gospa Klein osorno policijskega uradnika. Ta upre ostro svoje oči v oba in reče Kleinovki: »Vidva sta morilca Sikore s Dunaja!« Ta besede so delovale, ko grm. Prebledela sta oba ko zid ter se nista ganila. Toda kmalu sta se osvestila ter se odločno protivila, češ, da nista Kleinova. Na posled sta se morala udati in oditi na policijo. Na policiji je bil Klein ves zlomljen, med tem, ko se je ona obnašala predrzno. Na policiji je Kleinova izjavila, da sta došla v Pariz iz strahu, da ne pride na nju krivda o umoru, ki ga nista izvršila. Policijski uradnik je poslal iz Pariza dunajski policiji sledeče poročilo o morilcih: Gospa Klein se je po zaslišanju uklonila; njen mož pa kaže skrajno hladnokrvnost in apatijo, ki je že afektirana. Za čas najhujšega momenta, ko je bil prvokrat zaslišan, je zaprosil cigarete, ki mu je dal sam policijski uradnik in ki jo je pohlepno kadil. Lasje in brada so mu porasli, valed t ga mu je obraz ves izsopmenjen. Kleinovka je na policiji izjavila, da je učiteljica. Nekoč se je objavila v novinah kot »ženitbena kandidatinja«, rekoč, da ima 6000 K premoženja ter dedščine 20.000 K. Preverila je svojega moža, da bo pododvala večjo svoto. »Svojo sobo — je pripovedovala — sem večkrat dajala v najem za kratek čas raznim ljudem. — O. i dan, ko sva odpotovala, sem dala sobo v najem enemu gospodu in eni gospe za nekoliko ur. Ker ti ljudje naprej plačajo in ostanejo le nekoliko ur, jih nisem nikdar prašala za imena. In tako sem storila tudi zadnjič. Gospod je bil plav, imel je po približno 40 let, gospa se mi je zdela demimondkinja. Ta dve je dvakrat obiskal neki stari gospod. V ponedeljek je zopet prišel, a mojih stanovančev ni bilo doma; sprejela sem ga torej jaz in se z njim razgovarjala. Ko sta došla moja stanovanca, sem ostavila sobo. Nisem videla, da bi bil odšel stari gospod. Ko sem drugo jutro prišla v sobo, da jo pospravim, zapazim pod divanom vrečo, iz katere je molela človeška roka. Sino sem se prestrašila, a mi je bilo jasno, da sem izgubljena. Ko je prišel domov moj mož, mu nisem nič povedala o mrtvem truplu, nego ga pregovorila, da sva odpotovala. Med tem pa je dunajski policija naznanila na Dunaj, da Kleinovka svoje sobe ni nikdar oddajala v najem. Ko je policija v Parizu vprašala Kleinove, se li protivila, da ju izroče dunajski policiji, sta odgovorila: »Ne!« In Kleinovka je še pristavila: »Midva sva nedolžna ter želiva, da naju takoj odvedeta na Dunaj, da se ondaj opereva.« Franceski časniki so prinesli najnovejše slike morilcev. V kovčegu Kleinovke se je našla njena fotografija, ki jo predstavlja v kostumu ciganske deklice. Policija je razpletla za morilecema po celem svetu pravo mrežo, tako da nista mogla uteči. Samo za znamke policijskih pisem v inozemstvo se je potrošilo 120 gld. Dunajski fiakar, Karol Walz, ki je vozil Kleinova na kolodvor in dal policiji glavne podatke, je dobil 500 K nagrade, a postrešek na salburškem kolodvoru 100 K.

Alkohol in dobri strelci. Neki angleški častnik je z obširnimi poizvedovanjem in s praktičnimi poizkušnjami dognal, da alkohol zelo slabo vpliva na varno roko in oko pri streljanju. Neki švicar, ki je nedavno pri tekmovalnem streljanju dobil prvo darilo, mu je pisal: »Sest do osem tednov pred strelesko slavnostjo ne pijem niti kapljice alkohola, spim veliko, pijem mleko, jem jajca ter delam normalno. Ako bi pil tudi keza-rec vina, bi gotovo ne bil prvi zmagovalca.« O tem se je prepiral častnik tudi pri svojih vojakih. Ako jim je dal pred streljanjem opojnih pijač, so za 20—30% slabše streljali kakor popolnoma treni.

Nova metoda pri omejitvi sušice. Kakor poroča »Dunajski medicinski tednik«,

je začel dr. E. Ganev, sekundarni zdravnik v Steyru, z novimi poskusi, od katerih upa sam najboljši uspehe pri omejitvi tuberkuloze, in naj je ta tudi že v hudem štadiju. To novo ravnanje je v prvi vrsti namenjeno proti pomnožitvi tuberkuloznih bacilov. Kakor hitro se je dognalo potom preiskovalnih pripomočkov pravo ognjišče tuberkuloze, se koj začne z zdravljenjem bolnega pljučnega mesta, in sicer s injekcijami. S posebnimi brizgljami se sikne določeno količino jodiform etra skozi mišice naravnost v bolna pljuča, da se tu izvaja boj z bacili. S tem se nuji organizmu ugodne pogoje v samobrambo. V organizmu je namreč vedno neka zdravilna sila, ki izkusa v slučaju tuberkuloznega obolenja pljuč ločiti že ranjena mesta od zdravih in na ta način omejiti razširjenje tuberkuloznih bacilov. To se pa doseže s tem, da objame apno tuberkulozni centrum. Omenjena eterična jodiform raztopljiva podpira ta poznapovalni proces, ker pospešuje dovod v ta potrebni snovi. Ta novi način bi odgovarjal obema temeljnima pogojema zdravljenja tuberkuloze: uničiti in ovzročiteljev te bolezni in konec bolezni. Dr. Ganev si je pridržal nadaljno poročilo. Do sedaj se sveda ne da še izreči o tej novi metodi zadnje znanstvene sodbje.

Življenje zaigral. Iz New Yorka pišejo: Charles E. Bis, 26 letni sin nekega pridigarja, je obiskal pretekli teden neko ženo, katero je ljubil, ki ga pa ni marala. Pozvala ga je k taroku ter v šali določila kot stavo življenje obeh. Bis je bil zadovoljen. Izgubil je igro in se poslovil od nje, ki ni slutila, kako resno smatra on dogovor. Eno uro po zneje so ga našli mrtvega na klopi nekega parka. Poleg njega pa steklenico, v kateri je bilo še nekaj karbolove kisline, s katero si je vzel življenje.

Papirnat obleka. Neka bistroumna glava se bavi sedaj z vprašanjem, kako bi ljudi priučila na nošnjo suknje iz papirja. Zakaj pa ne? V velikih mestih na Japonskem stane vrhna obleka, narejena iz papirja, ko maj 80 stotink. Tako obleko nosijo večinoma kuli (delavci), ki delajo na planem. Čeravno so ti ljudje vedno izpostavljeni vsakemu vremenu, ne odlože nikdar svoje papirnat z obleko namočene obleke. Valic temu, da je ta obleka zelo poceni, traja taka vrhna suknja lahko eno leto in še več.

Samoumor učenca. Učenec mešč. šole Al. Grolig, sin oskrbnika Lichtenstejnovih godov na Moravskem, se je pretekli teden ustrelil 290 korakov od rojstne hiše v Moravski Tribavi. Vzrok samoumora je, da mu oče ni hotel kupiti kolesa.

Šolski otroci — štrajkajo. Učenci neke šole so pričeli stavkati. Otroci so postavili 50 stražnikov, ki naj vse odpode, ki bi hoteli iti v šolo. Nobena straža ni bila stara nad 15 let. Zunaj kordona teh mladih straž je stalo nad 700 deklic in dečkov, ki so rjoveli ko Indijanci. Vsi štrajkovci so imeli znake, ki so v mnogih slučajih obstajali iz koščke papirja z napisom »Union«. Drugi so nosili unionske gume, ki so bili najbrže last starišev. Nekateri so bili celo oboroženi z gorjačami, s katerimi so grozili onim, ki bi hoteli prelomiti štrajk. Učenci so pa povzročili štrajk, ker so mislili, da bo nameščena na nekem ondodnem vrtcu za učiteljico — zamorko. To pa se je zgodilo v Čikagi v — Ameriki.

Ledenik izginja. Že večkrat je bilo slišati o umikanju ledenikov. Neki danski učenjak, dr. Engell, nam podaja nov dokaz za to dejstvo na podlagi opazovanj. Gre se tu za neki jako znani ledenik na Grönlandiji. Učenjak je sestavil karto, ki natančno kaže ležo ledenika v posameznih časih. Iz te karte se razvidi, da se je ledenik v 50 letih umaknil več ko za 13 km ter znižal saj za 9 m.

Jennerjeve lastnosti. Policijska tiralica za ubeglim Jennerjem ni prinašala več natančnega telesnega opisa, ampak kazala le na sledeče lastnosti tega zločinca: »Pri vsaki besedi giblje tudi s svojo roko, ki jo v komolcu tišči k telesu. Govori hitro in vsiljivo ter kaže pri govorjenju pomanjkanje zob.«

Velikanska razstava psov. Vse ljubitelje psov bo gotovo zanimalo, da se vrši v Londonu te dni razstava psov, katere se udeležijo nič manj ko 3250 »udeležencev«. Na razstavo pošlje tudi angleški kraljevi par nekaj krasnih eksemplarov. Ljubitelji mačk pa tožijo, da je zanimanje za to razstavo dokaz, da »mucke« niso več tako priljubljene. Saj so pa res lahko užajljene te »mucke«, ki imajo celo svoj »dom«, kjer so preskrbljene, ako izgube svojega gospodarja — seveda največkrat gospodinjo v osebi kake stare gospodične. Ta »dom« je sprejel pod streho nič več ko 90.324 mačk v osmih letih. Ker se ni nihče oglasil zanje, so jih morali spraviti s kloroformom na oni svet, kjer ni nobenega trpljenja več za uboge, pozabljene »mucke«.

Punov jubilej. Le malo katerega iz najdba je delo posameznika in tako tudi plin, katerega imamo sedaj v vsakem še tako berem stanovanju za razsvetljavo, kuhanje in toploto, ni bil delo le ene ženi

jalne glave. Toda leta 1801 umrl je v Parizu mož, kateri je svoje življenje posvetil praktični porabi plina. Ine mu je bilo Filipe Lebon. Ridi tega je tudi letos francoska vlada obhajala stoletni jubilej svojega sina. Dae 19. maja 1787 je bil Lebon rojen v vasi Brachy departement Haute-Marne. V mladih letih se je bavil mnogo z proučevanjem parnega stroja, katerega je izpopolnil, za kar mu je dala vlada 2000 funtov. Nekega jutra je pa preiskoval lastnost dima. Napolnil je steklenico z žaganjem in jo postavil na ogleje. Pri tem je opazil, da se dim, kateri je prihajal iz odprtine steklenice, takoj vname, kakor hitro pride v dotiko z gorečo svečo. To je bil temelj njegove iznajdbe. Na to je napeljal plin skozi vodo, v kateri se je čistil in tako je dobil plavi plin. Vesel radi važne iznajdbe je o tem naznanil prebivalcem svoje vasi. Kmrtje so mislili, da je zblaznil. Lebon se je napolil zopet v Pariz, kjer so mu učenjaki svetovali, naj nadaljuje s svojimi poizkusi. Naslednje leto je dobil patent. Vendar je pa moral za vsakdanji kruh delati in tako je postal uradnik pri gradnji mostov in cest. Ker je pa vedno le mislil na svoj plin, je zanemarjal delo in so ga odstavili. Leta 1801 je vzel v najem malo semljishče, na katerem je zgradil veliko plinovo svetilko, s katero je bližnje vrtove razsvetljeval. Ljudstvo je rado plačevalo vatopnino. Kneginja Galicin in knez Dolgoruki sta mu ponujala veliko svoto denarja za patent, toda Lebon ga ni hotel prodati, dal ravno je pri tem stradati. Dae 1. dec. 1804 dobil je od urada za gradnjo mostov in cest povabilo, naj se udeleži kronanja cesarja Napoleona. Naslednji dan je prišel v Pariz in je prisostvoval slavnosti v Notre Dame. Zvečer je šel peš po Avenue des Champs Elysees in naslednje jutro so našli tamkaj mrtvega Lebona — s trinajstimi ranami. Bil je Filipe Lebon. Splošno se je trdilo, da so ga Angleži umorili, da si tako pripravi njegovo iznajdbo, toda natančnega se še danes o tem ne ve. Izumitelj je umrl, ne da bi videl, kako zmoglasno prodira njegovo delo.

Brzjavne žice — prorokujejo vreme. Star železniški uslužbenec trdi, da je mogoče spoznati po brezjavnih brzjavah žic, kako bode vreme. On pravi: Vreme naznanja kričanje vran, letanje lastavic; toda nič ne tako, kakor žice. Globok glas, srednje močena naznanja hudo, s ploho pomešano točo, med tem ko oster zvok naznanja velike viharje in snežene samete.

Ozira vredno sodbo beremo v listnici »Monik«, časopisu za katoliške matere in gospodinje. Ondi odgovarja neka gospa na razpisano vprašanje, kateri šivalni stroj se jej zdi najboljši, sledeče: »Iz človeko ljubnih nagibov obdajem celo mnogo z ubogimi delavkami, prihajam v dotiko s samostani in dobroteljnimi zavodi in imam torej vedno priliko prepričati se o prednosti dobrega šivalnega stroja, tembolj ker se tudi sama mnogo ukvarjam s tem koristnim orodjem. Priznati pa moram, da je vedno opravičeno priznavala prednost izvirnemu Šingerjevemu šivalnemu stroju. Res je sicer, da tudi mnogi drugi proizvajajo zaslužijo lastni jim dobri glas, toda na podlagi svojih temeljitih izkušenj moram izjavljati, da je med vsemi prvi pravi Šingerjev šivalni stroj z ozirom na delozmožnost in vsestransko uporabnost in da ni pri njem nikakih ali le prav malo poprav potrebnih, ako se z njim modro ravna. Če še omenim, da v prodajalnih Šingerjeve trdke postrežejo odjemalce na najkulantnejši način in dovoljujejo življenjskim in pridobitnim razne posamezne odjemalcev primerno nepričakovano ugodne plačilne pogoje, menim, da je že dan odgovor na vprašanje, kateremu proizvajalcu naj se daje prednost. — Tej merodajni sodbi bi le še pripomnili, da se nanaša le na izvirni Šingerjev šivalni stroj, ki se dobi edino le v lastnih trgovinah Šinger Co. ako družbe za šivalne stroje v Ljubljani na Sv. Petra cesti št. 4 ali pri njenih poverjenih zastopnikih.

Kralj — gasilec. Laški kralj, Viktor Emanuel je že dvakrat opravljal službo gasilca. Preteklo soboto je izbruhnil ogenj v nekem poslopju kraljevskih posestev. Kralj je takoj, ko je čul to vest, sedel v avto mobil ter se odpeljal na pogorišče, kjer je dajal zapovedi in reševal. Rušil je enega vojaka, na katerega se je podrli goreča stena. Ko je bilo delo končano, je bila že temna noč in kralj je ukazal dati gasilec okrepčilo. Takoj drugi dan je pa zopet nastal ogenj in kralj je zopet prišel na pogorišče, kjer je delal kakor delavec.

Povrnjena škoda za umrlega moža. Najvišje avstrijsko sodišče je sklenilo, da ima žena, katere mož se umori sam, pravico zahtevati od onega, ki je bil kriv moževe smrti, odškodnino. Tako sta si dva prijatelja dovolila s svojim tovarišem ne slano šalo in sta dejala, da mu je žena nezvesta in ona dva sama sta pa njena ljubimca. To je moža tako užaloostilo, da se je obesil, ne da bi bil ženi le z eno besedico očitil njeno nezvestobo. Vdova je tožila oba prijatelja za odškodnino. Trdila je, da sta

obtožena kriva moževe smrti ter da je ona izgubila podporo. Orazno sodišče je tožbo odbilo, a višje sodišče je sklenilo, da imata plačevati vdovi mesečno rento, dokler bo ostala vdova.

Zima v Mandžuriji. Mandžurijsko podnebje igra veliko vlogo v tej vojski. Zilobog se je pa doslej mnogo premalo ališalo o mandžurijskem podnebnju. Pred vsem nas zanimajo vremenske razmere po zimi. Ko je pri koncu septembra, ki je mesec žetve pride oktober, ki je najlepši mesec olega leta. Sedaj je v Mandžuriji še precej gorko, zrak je svež, nebo jasno, drevena svojega listja še niso odvrгла. Sile proti koncu oktobra pritisejo močni mrazovi. V novembru mraz vedno bolj pritiska ter traja do marca, ki je zadnji zimski mesec. V Mukdenu pade temperatura po zimi na 33 stopinj pod ničlo; po dnevu pa mraz ni posebej hud. Bolj v južnih krajih pa solodni žarki še po zimi hudo delujejo. V Njušvana znaša srednja temperatura po zimi 8-9 stop. pod ničlo. V Vladivostoku je srednja temperatura R 1°. Zima izgine konec marca. Z mlja ostane sicer deloma še zmrznela, vendar pa že prično s poljskimi deli. V tem letnem času prično vleči jugozahodni vetrovi, ki prinašajo gorkoto in mokroto. Pomlad traja le en mesec, namreč april, ker se poletje prične že meseca majnika.

Zenite se v mladosti! Londonski prof. sir Chalmers Mitchell se zavzema za to, da bi se ženili mladi ljudje. Za to ima poseben vzrok: Preko ljubezni je treba priti kolikor mogoče zgodaj, da se tem prej začne človek pečati z resnimi problemi življenja. Toda on ima že druge vzroke: Po njegovem mnenju je malo ljudi starih čes 35 let, ki bi bili popolnoma zdravi. Sledove skrnine in drugih bolezni je že opaziti v tej starosti. Ujenjak se zavzema za to, naj država razpise premije za vse mlade ljudi, ki hočejo stopiti v zakonski jarem. To bi povzročilo, da bi se zmanjšalo število slabotnežev.

Samoumor na sestanku upnikov. Trgovec Lichman, ki je prišel v Berlin, da bi se poravnal s svojimi upniki, se je ustrelil na sestanku upnikov vprido njih. Stavil je predloge, ki jih pa upniki niso hoteli sprejeti. Lichman si je vsled tega iz obupnosti zapolnil kroglo v prsi ter bil takoj mrtev.

Cerkveni letopis.

Proslava Marijine petdesetletnice na Brezjah.

Rožnivenško nedeljo, spominski dan zmogaslavja Brezmadežne, se je zbrala radovljiska dekanija pri Mariji Pomagaj na Brezjah, da dostojno obhaja petdesetletnico, odkar je bila razglašena verska resnica, da je Marija brez madeža spočeta. Množica za množico, voz za vozom se je pomikal že popoldne proti milostnemu svetišču, odkoder je pozdravljalo prišlece slovesno zvonjenje. Že dopoldne, davno pred božjo službo je bil ves prostor v cerkvi in zunaj cerkve prenapolnjen.

Ob 10. uri dopoldne se je začela cerkvena slovesnost s cerkvenim govorom, v katerem je govornik č. g. p. Klemen Grampovčan vneto proslavljal rožnivenško Kraljico. Po končanem govoru se je začela slovesna sv. maša, ki jo je daroval mil. g. prelat Flis ob obilni azistenciji dekanjske duhovščine. Slovesnost so povelicevali domači pevci z lepo Gruberjevo mašo. — Ljudstvo je še vedno od vseh vetrov vrelo skupaj, dokler se ni ob 2. uri popoldne začel drugi del slovesnosti. Mil. g. prelat Flis je z gorečo besedo, prepričevavnim ognjem slavil Brezmadežno, vnmal verno ljudstvo k posnemanju njenih čednosti. Nato so se neštete množice uvrstile v slavnostno procesijo. Fare so šle po abecednem redu za svojimi banderi, na čelu vsem mestna dekanjska fara radovljiska. Kakor orjaška armada se je začela razvijati procesija: bandero za banderom, vmes zastave raznih družb in društev, in za temi verniki in društveniki. Zastav je bilo nad 40. Vmes pa se je dvigala iz pobožnih src sveta molitev, ubrano petje se je navdušeno razlegalo od vseh strani iz veličastnega spreveda, ki se ga je udeležilo 40 duhovnikov in do 8000 vernikov. Ta dan ostane vsem v živem spominu.

Novice iz kočevskega okraja.

k Shod na Slevici. Predzadnjo nedeljo so velikolaška, robarska in svetogregorška župnija skupno praznovala slovesno petdesetletnico razglašanja brezmadežnega spočetja Marije Device na Veliki Slevici. Procesija je bila kljub slabemu vremenu velika. Vas Vel. Slevica je bila v zastavah. Sredi vasi je bil prekrasen slavalok. Ob pol 3. uri je bil v lepo ozaljšani cerkvi na Slevici slavnostni govor o brezmadežnem spočetju M. D. in nato pete litanije. — Po slavnosti v cerkvi se je na stotine ljudstva zbralo pod velikanskim Čičevim kozolcem, kjer so dekleta laške

Marijine družbe lepo predstavljale igro „Lurška pastirica“. Tudi petje je bilo izborna.

Rusko - Japonska vojska.

Danes priznava tudi angleški listi, da se Rusi niso nič več umaknili, ko so na desnem svojem krilu ob Saho preprečili japonski nalet in vzeli Japoncem že zavzeti točki Linšipu in Šohpu. Rusi utrjujejo svoja stališča ob reki Saho. Na bojišče je došlo tudi 20.000 novih vojakov iz Kirina, zato je položaj za Ruse sedaj jako ugoden.

Angleški dopisniki so mnenja, da bo sedaj na mandžurskem bojišču nekaj časa mir. Iz tega bi se sklepalo, da so Japonci imeli tudi velike izgube in da se ne upajo več naskočiti močnih Rusov, dokler ne debe pojadeti, ki so na poti. Japonci se bojé Kuropatkinovih novih rezerv. S seho je zapustilo 90 japonskih transportnih ladij s 75.000 vojakov in 200 topov.

Z vzhodnega krila prihaja preko Peterburga vesela vest, da je tudi Rennekampfnavzhodnem krilu dosegel znatne uspehe.

Iz Peterburga poročajo: General Kuropatkin popolnoma obdaja višave ob Sahu. Močne čete so postavljene v varstvo kril ob reki Hun pri Šahudiao in na cesti med Mukdenom in Banjapcu, tako da Kuroki — o katerem se je pričelo, da je na smrt zbolel vled disenterije, kar se pa ni potrdilo — ne more premagane Stackelberga nič več sledovati ter mu groziti, da ga čbide, in to tudi ne v smeri proti prelazu Hanšan. Če je sila japonskega napada res že zlomljena trizključeno, da bi prodrl Japonci črt Hunho, ki je močno utrjena, je vprašanje.

Japonsko posaništvo v Washingtonu trdi, da je neizogbna točka v japonskem programu prodiranje do Harbina. O izvedljivosti tega japonskega programa dvomijo celo ameriški vojaški krogi.

Došla so nam še naslednja poročila:

Tokio, 20. oktobra. Včeraj iz glavnega taborišča mandžurijske armade došlo poročilo pravi o položaju na fronti: Srednja kolona desne armade je včeraj napadla sovražno kavalerijo, ki je imela zaseden Tunšjafu ter jo pregnala. Mal oddelek sovražne pehote se je pozneje vrnil na isto postojanko (!) Vajtvašan je še v sovražnikovih rokah. Dne 19. t. m. zjutraj je bilo videti blizu Kavkvancija, desno od naše desne armade, 2 bataljona sovražne pehote. Imeli so za seboj najbrže še rezervo, katere moč izkušamo sedaj poizvedeti. Dne 19. t. m. popoldne je opazilo desno krilo srednje armade dva ruska bataljona z eno baterijo, ki sta prodirala od Tunšjafua proti Titišanu ter se potem ondi zavarovala. Pri Fenšiapu je obstreljevala sovražna artiljerija naše pozicije. Ena sovražna brigada je zavzela pozicije pri Fenšiapu. Na fronti leve kolone ni nikakih izsprememb, istotako ni nikakih izsprememb na fronti srednje armade, razun, da se oba dela obstreljavata. Na fronti leve armade je deloma mirno, vendar ondi sovražnik obstreljava naše čete. V noči 18. t. m. je napadel sovražnik levo kolono, a je bil odbit.

London, 21. okt. „Daily Telegraph“ poroča: Oku in Nodzu sta 19. zjutraj napadla Ruse na desnem bregu reke Saho. (S kakim uspehom pa?) Na Kurokijevi fronti je vse mirno. Ujeti ruski častniki pripovedujejo, da so bili okopi pri Pensiku podobni utrdbam ter jih je bilo skoro nemogoče vzeti. Na glavni cesti od Šahopu proti Mukdenu si stojé prednje čete obeh armad nasproti, oddaljene 600 jardov. So dajo, da se močne ruske čete koncentrirajo pred Kurokijevim krilom v smeri proti Pintajce. Pričakuje se, da bo Kuropatkin ponovil svoje napade, vendar je pa razširjeno tudi mnenje, da hoče speljati Ojamo do Tjelina. Ruske utrdbे na levem bregu Šaho so jako močne. Zatrjujejo, da bo Kuropatkin napadel japonsko levo armado s polovico svoje armade, ter potem zastavil Japoncem umikanje proti Ljaotjanu.

Peterburg, 21. oktobra. Iz glavnega taborišča v Mukdenu poročajo, da so Miščenkovi kozaki zopet sijajno pokazali svojo bojno zmožnost in sicer v boju z dvema japonskima bataljonoma. Adjutant Garilov je pričel streljati s svojo baterijo tako uspešno, da je bila japonska baterija razdejana, infanterija se je pa v brzem begu rešila. Predvčeršnjim je divjal boj na zahodni fronti. Ruske prednje čete so se vrgle na en japonski bataljon ter ga obkolile. Japonci so bili prisiljeni položiti orožje. Rusi so zasedli pozicijo južno od vasi Saho. Japonci se počasi umikajo.

Berolin, 21. okt. „Berl. Tageblatt“ poroča iz Mukdena: V noči od 20. na 21. je bil nameravan splošen ruski napad, ki je pa

izostal vled visoko narasle reke Saho. Kakor se je dogladlo, so poškodbe, ki so jih dobili ranjenci v zadnji bitki, mnogo nevarnejše, kakor v prejšnjih bitkah. Japonci rabijo sedaj svinčenke z bakreno primesjo.

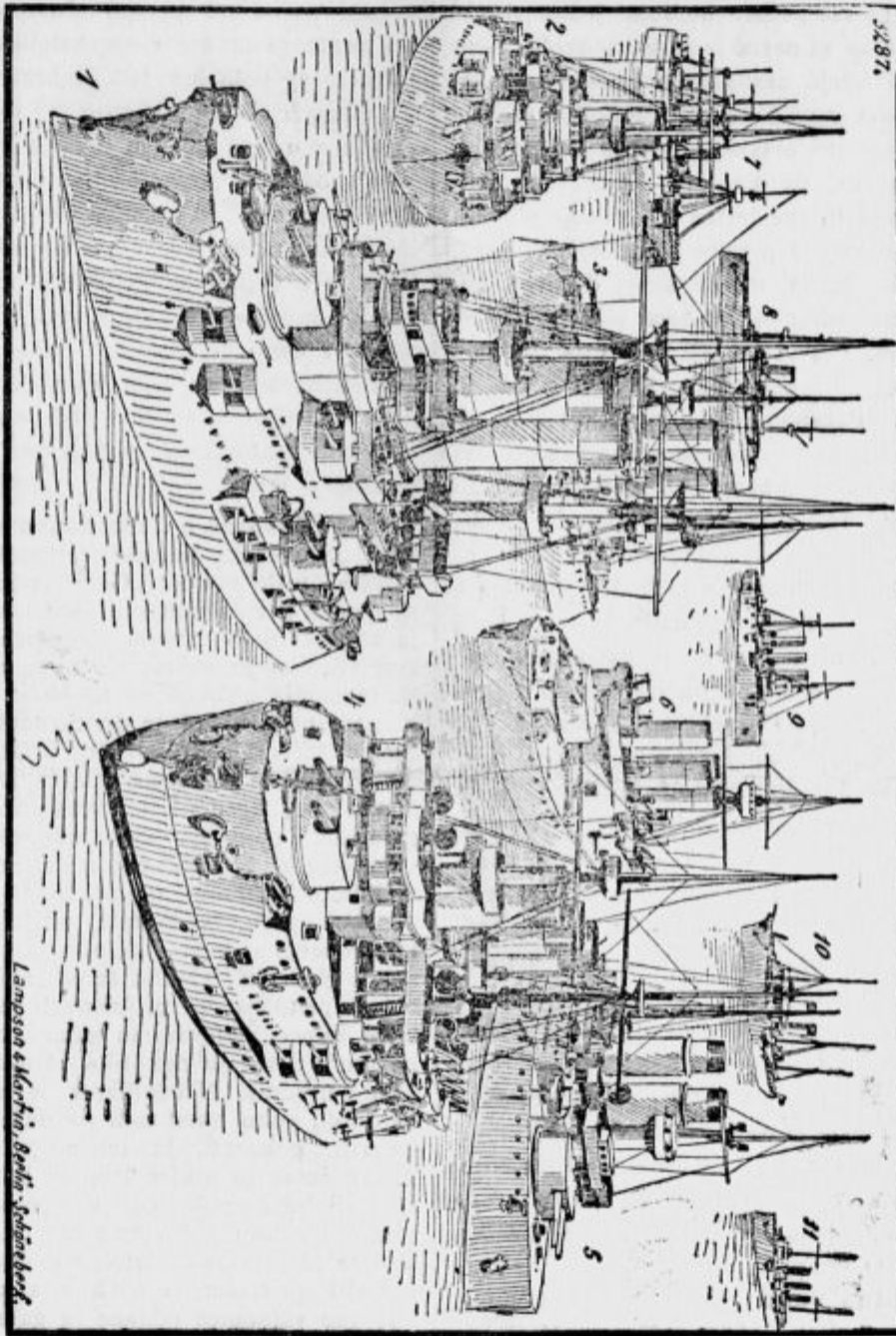
London, 21. okt. „Standard“ poroča iz Tokia: Rusi splošno utrjujejo pozicije ob Huchu in Saho. Tu dvomijo, da bi baltiško brodogrje prišlo v Vzhodno Azijo. Časopisi pa pravijo, da se japonsko brodogrje veseli na vzprejem. Ruske ladje v Port Arturu so tako razstreljene, da se na nje ni treba ozirati, tudi ko bi Port Artur še ne padel do onega časa, ko dospe brodogrje v Vzhodno Azijo. Japonska ima pri tem največji interes, ker bo izprevidela, kako posamezne države razumejo nevtralnost.

Peterburg, 21. okt. Iz Mukdena poročajo, da je pričakovani 8. voj dospel iz Harbina.

Baltiško brodogrje

se je torej vendarle napotilo v Vzh. Azijo. Ruski listi so izračunali, da bo za to pot rabilo osemdeset do sto dni. V Rumeno morje bo prišlo koncem januarja ali sredi februarja, ako se brodogrju nič ne pripeti. Brodogrje plove jako previdno. Vse namreč, da so prišli v Evropo japonski pomorski častniki, ki kaj lahko iz najetih par-

so izvedeli v japonskem taboru iz trdnjave, da je situacija neizpremenjena. Rusi so ojačili pozicijo pri Ljaotješanu s tem, da so postavili 4 manjše utrdbе. Japonci dajo zidati kitajskim kulijem na zahodni strani, posebno na gorah pred Ičanom in Ancušanom, utrdbе, ki naj bi krile pehote pri prodiranju. V kratkem bo oblegovalna armada pod tem varstvom prodirala in bojno polje bo omejeno le na prostor med obema črtama japonskih utrdb. Rusi imajo še v oblasti prostor na višini južnega dela zalivu Pigeon. Sedaj se boji omejujejo le na artiljerijske duele ter baje prednjih straž. Kitajci iz neke vasi pri Ljaotješanu pripovedujejo, da se je Japoncem posrečilo postaviti 7 težkih topov na Sanhaufu, 5 milj severno od mornarskega skladišča. Živahno obstreljevanje se je pričelo 16. t. m., ki je postalo kmalu splošno. Vse ruske utrdbе so energično odgovarjale na obstreljevanje, ki je trajalo noč in dan. Milica v Port Arturu se ne udeležuje bojev, ampak opravlja le službo straž po cestah. Posadka je po pripovedovanju Kitajcev, jako utrjena vled večmesečne brambe. Mesto je polno ranjenec. Moke je dosti. Za sveže meso koljejo osle, mule in konje. Veliki topovi pri Takušanu streljajo v notranjo luko in v novo kitajsko mesto. Rusi v trdnjavi nestrpno

Baltiško brodogrje.

nikov trosijo mine. Pri nasprotniku, ki je tako energičen, kot Japonci, morajo biti pripravljeni na vse.

Na sliki, ki jo prinašamo, je videti baltiško brodogrje, ki je namenjeno v Vzhodno Azijo. Brodogrje čbtoji iz bojnih ladij prvega razreda „Aleksander III.“ (1), „Borodino“ (2) in „Knez Suvarov“ (3), nadalje iz posestrim „Peresveta“ in „Pčbēde“, ki se nahajata že v Port Arturu, iz bojne ladje „Osljabja“ (4). Nadalje so še manjše križarice, ki pa modernim zahtevam ne odgovarjajo popolnoma, „Navarin“ (6) in „Sišoj Veliki“ (5). Brodogrje tvorijo nadalje še velike križarice „Admiral Nahimov“ (8), stari „Dimitri Donskoj“ (7), „Aurora“ (9), ki ima oklep le na krovu, novi „Oleg“ (11) ter mala križarica „Almas“ (10). Poleg teh ladij plovejo v Vzhodno Azijo še pomožne križarice „Don“, „Ural“, „Kuban“ in „Terrek“ ter torpedni lovi „Bujni“, „Bodrij“, „Bijstri“, „Bezuprečnij“, „Bedovi“, „Bravi“ in „Vidnij“. Stevilo torpedovk še ni določeno.

Frederikahavn, 20. oktobra. V teku zadnje noči so odpule iz luke vse ruske bojne ladje v severno morje. Vodeiki ladij so stopili na suho pri Skagenu ter so došli sem 20. t. zvečer.

Boj za Port Artur.

London, 21. okt. Poročilo „Daily Telegrapha“ pravi, da so akcije proti Port Arturu od 18. t. m. napredovale. Utrdba na fronti Erlemšana je osvojena ter neka utrdba jugovzhodno od Palmšana prisiljena k molku. Velika vojna ladja v vzhodnem pristanišču je bila zadeta od več projektilov. V torek

šegar glavno mesto se je leta 1669. po 24 letih udalo Turkom, ki so v tem času izgubili 200.000 moč.

Znameniti so tudi leta 1779. naskoki na Gibraltar, ki je ključ Sredozemskega morja. Akoravno so Spanci in Francozi z združenimi silami izstreljali na dan 600 krogelj, vendar niso mogli zavzeti Gibraltarja.

Kar se tiče obleganja v 19. stoletju, so najznamenitejša ona, pri katerih so sodelovali — Rusi. Leta 1854 so Rusi zavzeli Silistrio, a zlasti mučno je bilo obleganje za časa rusko-turške vojne. Leta 1877. so Rusi oblegali Kars v Armeniji ter ga zavzeli po dvanajstih naskokih, izgubivši 7500 moč. Najznameniteje v tej vojni je bilo oblega je Plevne, katero so vzel Rusi po številnih naskokih in ogromnih izgubah.

Od vseh teh obleganj je pa najsлавnejše ono primorskega mesta Sebastopola na polotoku Krimu za časa krimske vojne. Ko je pričelo obstreljevanje, se je zdelo, da trdnjava pade v 24 urah, toda držala se je vse leto, akoravno so krvavi boji trajali ne prestano.

Rusi so večkrat pokazali, da so s svojo energijo, brezprimerno vztrajnostjo, samozatajevanjem ustvarjeni kakor navlašč za branitelje trdnjav.

Danes seveda, ko je topništvo doseglo svojo dovršenost, ko leti kroglja 12 do 14 kilometrov daleč, ne morejo branitelji dolgo vztrajati vled vsemu junaštvu. Ako so se pa junaški branitelji Bellforta vendar držali 105 dni pod strašno kanonado, ki je trajala 53 dni in so le na posredovanje Jules Fauraja kapitulirali, toda odšli iz trdnjave z vsemi vojaškimi častmi, ne zaostajajo nikakor za njimi hrabri boritelji v portarturski trdnjavi.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 22. oktobra.

Dr. Tavčar — nervozen. Dr. Tavčar je zadnje dni silno nervozen. Nič mu ni prav, posebno pa ne odločni nastop slovenskih katoliško-narodnih poslancev proti baronu Heinu. In zgodilo se je zopet, da Tavčarjevo glasilo ravno iste gode, kakor »Deutsche Stimmen« iz Gradca. Vsi ti prijatelji sanjajo, kako bi bilo lepo, če bi bili katoliško-narodni poslanci molčali, kar so pa storili, se jim zdi — »škandala«. To so postali čudni živci dr. Tavčarja, ki je tako ostro nastopal proti Slovencu baronu Winklerju, in tistih Nemcev, ki so take kravale uprizarjali po graških cestah proti grofu Badeniju. Edino, v čemur se razlikujejo »mnenja« prijateljev iz Gradca in iz dolgočasne Knaflcove ulice, je to, da graški listi izrečno priznava, da je narodno-napredna stranka morala pod pritiskom javnega mnenja glasovati proti baronu Heinu, dr. Tavčar pa izkuša celo to tajiti. Kar se pa tiče viharja, ki ga je baron Hein doživel koncem seje, je bil popolnoma zaslužen z ozirom na njegove odgovore, v katerih je slovenščino postavil za nemščino in ni dal nobenega zadoščenja Slovencem. Znatilno je, da sedaj dr. Tavčar, kateremu nihče ni nič hotel, psuje obiskovalce galerije z »barabami«, ker so dali duška javnemu mnenju cele dežele. Vedjega lakajstva proti baronu Heinu pač ni misliti, ker dr. Tavčar pač vé, da je bila na galeriji polovica pristašev narodnonapredne stranke, ki je bila popolnoma složna z katol. narodnimi poslanci. Kar se tiče »utrjenega stališča barona Heina«, so to dr. Tavčarjeve in Schweglove osebne želje. O tem ne bomo razpravljali v časopisju, ampak na to se odgovarja z dejanji. Če bi baron Hein ne imel slabe vesti, bi zasedanje dež. zbora ne bilo zaključeno; a to nas ne spravi s poti, po kateri z nami združeno koraka slovensko ljudstvo. Prepričani smo, da bo dr. Tavčar vedno bolj nervozen in da bo imel vedno manj sapa, ko se bo togotil nad »klerikalnimi blamažami«. Blamaža se bo vedno držala le dr. Tavčarjeve nedoslednosti in hlapčevstva do vlade, o katerem že z največjim zaničevanjem govore njegovi lastni pristaši.

Baron Hein — mučenik. Včerajšnja »Marburger Ztg.« je objavila naravnost nesramen uvodnik, v katerem opisuje kranjskega deželnega predsednika kot mučenika za »pravico«, slovenske deželne poslance pa kot največje divjake, ki so krvičeljni, kakor kraljevi morilci v Belgradu. »Duh in volja sta v Belgradu in Ljubljani enaka; da se ne zgodi, kar se je v Belgradu, je vzrok le ta, ker nimajo »prvaki« moč«. — Ali ni to

skrajna perfidnost, da same nemške kulture napihjena žaba kveka v svet take gorostane laži in obrekovanja? Ako mora gosp. baron Hein »požirati jeko«, je temu sam kriv, ker pokaže, kjer le more, prezira slovensko narodnost. On je bil, ki je zabil železno zagovzdo med slovenske zastopnike, da more vladati po receptu: Divide et impera! Nihče mu ni očitil in izražal obžalovanja, ako baron Hein v dež. zboru govori tu di nemško, marveč zato, ker slovenski jesik očividno presira. — Gospoda, roko na srce! V štajerskem dež. zboru sedi 10 slovenskih poslancev, ki zastopajo skoraj tretjino prebivalstva. Ti ne smejo niti govoriti slovensko v zbornici, niti vlagati slov. interpelacij. Kdo je pri nas kdaj napadal nemške poslance, ki govorijo le nemški, dasi zastopajo komaj 5% prebivalstva? — Štajerska krola dalje zopet ponavlja, da so Slovenci streljali v Kazino. To je sad vladne politike na Kranjskem, ki z neresničnimi in krivičnimi poročili blati in grdi slovensko prebivalstvo v deželi. Ali naj slovenski poslanci vedno le molče in še na rokah nosijo svoje neprijatelje! Svaka sila do vremena! Kdor pa sam sili v ogenj, ta ni mučenik.

Slovensko-nemška zveza — klerikalna. »Slov. Narod« in »Tagespost« oba popolnoma enako postopata. Stavka za stavkom se krije in nju dokazovanje, da je bil odločni nastop katoliško narodnega kluba »widerainnig, vermessen, gesetzwidrig, brutal« itd. Pri obeh je tudi značilno, da končujeta svoje članke z apelo na ljubljanskega škofa, češ, da mora on ukrotiti obstrukcije! Vedno ste liberalci naglašali, da se hierarhija ne sme vtikati v politiko. Zdaj pa povzdiguje svoje mile poglede k hierarhiji in hočete, da naj vam pomaga! Ali se je kdaj videlo večje hinavstvo? Ljubljanski škof ni obstruiral in se sploh borbe za volilno pravico ni udeležil. Zato ga pustite pri miru! Borba katol. narodne stranke nima zdaj prav nič klerikalnega na sebi, ampak je borba za pravice slovenskega naroda. Klerikalni so pa zdaj liberalci, ki apelirajo na škofovo palco!

Zakaj so liberalci glasovali proti baronu Heinu? Graška »Tagespost« je to naravnost povedala: »Terorizem galerije je sledajoč tudi radikale omajal, da so iz samega strahu, da se ne bi zdeli manj narodni, kakor klerikalci, in da ne bi izgubili popularnosti, se dali prisiliti k temu glasovanju, ki je sanje sramotno iz vseh ozirov.« Tako glasilo nemških graščakov, zaveznikov slovenskih liberalcev. Tajenje v »Narodu« ne pomaga nič. Liberalci naj v dejanju pokažejo, da izstopijo iz izdajke zveze!

Baron Hein in slovenščina na graškem vseučilišču. »Tagespost« je prinesla nedavno notico, da se namerava dopustiti na graškem vseučilišču slovenski izpraševalni jezik. Baron Hein je v tej zadevi »Tagespostu« poslal sledeči dopis: »Z ozirom na vaš uvodnik, naslovljen »Slovenci in graško vseučilišče«, si usojam vam sporočiti, da meni o vseučiliškem vprašanju, obravnavanem v vašem članku, ni prav nič znano, in da sem se jako šutil, ko sem bral, da se spravlja moja zadnja pot na Dunaj v zvezo s tem vprašanjem.« »Tagespost« je silno vesela, da baron Hein o slovenskem izpraševalnem jeziku nič ne ve, in zahteva, naj vlada izjavi, da Slovenci nikdar tudi upanja ne bodo mogli imeti, da se ta njihova zahteva uresniči. Nemška nadutost ki ne pozna niti najenostavnejših pojmov pravičnosti, torej smatra vlado že kar kot svoje orodje za zatiranje slovenskih zahtev!

Bolna večina. »Slov. Narod« se silno trudi, da bi dokazal, kako so »klerikalci blamirani«. A to se mu bo težko posrečilo, ker je še celo »Rdeči Prapor« položaj pravilno razumel. Socialnodem. kraško glasilo konstatira med drugim, da so se liberalci najprej zavezali z Nemci, da bodo glasovali proti katoliškonarodnim poslancem, potem se pa besedo prelomili in soglasno potegnili s »klerikalci«, ter pravi: »V Ljubljani se je proti deželnemu predsedniku demonstriralo in posledica te demonstracije ne more izostati. Na eni strani je stališče barona Hein-a nevzdržljivo, na drugi strani je pa zveza slovenskih liberalcev z nemškimi veleposlastniki in sicer zveza z »majoriteto« smrtno obolela. Vsekakor imajo danes libe-

ralei strah pred to zvezo, ker se jim očitata, da je tako vezanje nacionalno izdajstvo, katero lahko njih eksistenca uniči. To se lahko opravičeno trdi, ker so klerikalci jako popularni naskok z nujnim predlogom naredili.« — Čemu se »Narod« toliko trudi, da bi zapeljal javno mnenje? Niti enega socialnega demokrata več ne morete oslepariti!

Dr Tavčar nekdanj in sedaj. Z dežele se nam piše: Pred menej leži »Rodo-ljub« iz l. 1893, št. 14. Tam stoji v uvodnem članku tele besede: »To (krivično postopanje proti »Slovincem«) se kaže dan na dan bolj jasno tudi v naši kranjski deželi, kjer pridejo na 100 Slovencev šele 4 Nemci, odkar smo dobili novega gospoda deželnega predsednika (Heina), ki hodi druga pot, kakor njegov prednik in katerega na vso moč hvalijo vsi nemški listi. . . In kdo je v prvi vrsti kriv temu? Po našem trdnem prepričanju le naš nesrečni bratovski razkol! Ako bi bili mi jedini, ako bi se združili vsi le pod slovensko trobojnico, tedaj bi imel svet ves drug respekt pred nami. Dveh bratov ki si ležita v laseh, se niti eden ne boji, ako pa stojita ta dva brata roko v roki, tedaj se jih niti trije ne lotijo. To si zapomnimo! In satgadelj bodimo jedini vsi, ki imamo srce za narod in njegovo sredo. Vsak naj stori svojo narodno dolžnost, vsak naj odbije vsak napad na naše narodne pravice in posebno pri cesarskih uradih pazno gledajmo na to, da nam ne bodo vtihotali nekateri tujega jezika. Za ta odpor poklicani smo vsi od prvega do zadnjega tečaja, in le ako bomo storili svojo dolžnost vsi, ako bomo jedini, tedaj nam nihče ne more do živga. Posvetnjak ali duh vnika, gospod ali kmet, vsi moramo biti jednaki trdni na rodni jaki. Posebno važno pa je v teh hudih časih tudi, da si izberemo v vse javne zastope, bodisi v državni ali deželni zbor ali v občinski zastop neustrašene narodne može, ki se ne bodo udali v političnih stvarih nobenemu pritisku in ki bodo, kadar gre za slovensko stvar, poslušali le svojo vest, drugega pa nikogar, in naj ima v drugih zadevah še tako opravičeno veljavo! — Vsakemu svoje! Cerki, kar je cerkvenega, cesarju kar je cesarjevega, a tudi narodu, kar je narodovega. V tem smislu podajmo si roke vsi, ki imamo dobro voljo, posvetni in duhovni može, vsi, ki v narodnih zadevah nočemo biti hlapi nobenega človeka in naj bo Peter ali Pavel. Le ako bomo od kritosrdni, odločni in nezavisni, le tedaj prebimo bomo tudi sedanje hude čase.« In kdo je podpisal kot odgovorni urednik? Nihče drugi ko dr. Iv. Tavčar! Kako se časi spreminjajo. Preteklo je od tega dobrih deset let, in dr. Tavčar je zapustil slovensko trobojnico ter jo zamenjal z nemškutarskimi grabljami; udal se je pritisku vlade barona Hein-a in popolnoma je zavisen od barona Sveglja. O tempora, o mores!

Poštni vest. Poštni aspirant gosp. Franc Šusteršič v Novem Mestu je imenovan za pošt. pomožnega uradnika v Opatiji. Poštni ekspedient g. Mihael Palonc v Ljubljani je imenovan za poštne poduradnika; poštni slugi gosp. Anton Volkar in Franc Kosmač v Ljubljani za poštne ekspediente. V prvo stopnjo II. raz. pride pošt. eksped. g. Franc Komman v Ljubljani, v drugo stopnjo II. raz. poštai ekspedijent g. Jakob Gorup na Rekeku, v prvo stopnjo III. raz. poštai slugi gg. Anton Radovan v Novem Mestu; Jožef Bandel in Mat. Bončar v Ljubljani, v drugo stopnjo III. raz. poštai sluga g. Martina Gruden v Novem Mestu. — Prestavljeni so: Poštai oficijal g. Leopold Hamperl iz Ljubljane v Trst; poštai asistent gosp. Filip Gerbec iz Lila v Ljubljano; pošt. praktikant g. Franc Zorec iz Ljubljane v Trst; poštai eksped. g. Jožef Krakar iz Novega Mesta v Ljubljano; poštai poduradnik g. Jakob Skala iz Ljubljane v Novo Mesto; poštai ekspedijent g. Albin Intihar iz St. Petra v Novo Mesto; poštai sluga g. Ivan Dernovšek iz Novega Mesta v Trst; poštai pomožna uradnika II. raz. gpdč Amalija Paulin iz Jesenic v Kočevje; prov. poštai pomožna uradnica gpdč Hedvika Bajuk iz Kočevja v Jasnec.

Slavnost v Kobaridu. Letos je šest društev, ki so v »Slov. kršd. soc. zvezi«

blagoslovila svoje nove zastave. Kot sedmo se jim pridruži prihodnjo nedeljo, 30. t. m., nova zastava bratskega društva v Kobaridu, kjer praznuje tako slavlje »Slov. katoliško podporno izobraževalno društvo«. Društvena zastava nosi na sebi podobo sv. Mihaela. Spored slovesnosti je naslednji: 1. Ob 2. uri popoldne blagoslovljenje zastave v farni cerkvi v Kobaridu. Govori čast. g. dr. Janez Ev. Krek iz Ljubljane. 2. Po blagoslovu javno zborovanje na dvorišču »pri Nemcu«, v slučaju slabega vremena v salonu. Govorita č. g. dr. Janez Ev. Krek in gosp. dr. Franc Pavletič iz Gorice. Sodeloval bo tudi društveni mešani pevski zbor. Vse slovenske rojake vabimo najljubše, da se udeležijo te redke slovesnosti v našem kraju. Ključemo: na veselo svidenje 30. okt. v Kobaridu!

»Vrhbosna« o Slovincih. »Vrhbosna«, vrli hrvaški list, ki izhaja v Sarajevu, je prinesel ob priliki praznovanja desetletnice slov. kat. akad. društva »Danica« lep članek o kulturnem in gospodarskem razvoju Slovincov v zadnjem desetletju. Z vnesenimi basedami govori, kako se je povzdignil slovenski narod od prvega slov. katol. shoda po neumornem dobovanju katoliško mislečih moč, ki so politično jeli izobraževati narod na mnogih shodih; skrbeli so za narodovo omiko z ustanavljanjem bralnih in izobraževalnih društev, pomagali narodu k boljšemu gmotnemu stanju z ustanovitvijo posojilnic in zadrug in na ta način rešili ubogega seljaka in obrtnika iz oderuških rok. »Vrhbosna« priznava, da so v tem pogledu Hrvatje še daleč za Slovenci. Knezoškofa dr. Jegliča nazivlja slovenskega apostola in mecen, katerega navdušeno delovanje za narod je poznato Hrvatom iz časa njegovega bivanja v Bosni.

— Resnica o deželnozborski galeriji. »Slovenski Narod« je preteklo soboto priobčil to-le notico: »G. Štefe je bil včeraj gospodar deželnozborske galerije. Na njo je nabasal polno svojih somišljenikov, naši somišljeniki pa so morali zunaj ostati. Da se je mogla galerija na ta način blokirati, k temu pripomogel je dr. Šusteršič, ki je Štefetu izročil celo butarico vizitnih kart. Na dvorišču deželnega dvorca je Štefe oblastno stal, ter delil te vizitnice. Vrata v galerijski stolp pa so se odpirale zgolj tistim, ki so se izkazali z dr. Šusteršičevo vizitnico. Napredni može, ki so hoteli tudi poslušati priti, so morali odriniti, kar je povzročevalo precej ogorčenja. Pri dežel-nem glavarju vložila se je radi tega odločna pritožba, in pričakovati je, da bo de hitro konec Štefetovemu galerijskemu kraljestvu«. Stvar je nekoliko drugačna: Deželni uradnik Nebenführer je menda kar na svojo roko hotel tudi na deželnozborski galeriji pokazati, da imamo v dež. zboru nekaj, česar ni nikjer drugod. Razdal je po slugi Balohu polovico vstopnic za »liberalno« stranko, polovico pa za »klerikalno«. Vstopnice je sluga Baloh na čuden način razdelil pristašem obeh strank. Ko so bile vse vstopnice oddane in galeriji natlačeno polni, sluga seve niso nobenega pustili na galerijo. G. Štefe pa je imel vizitke za ložo katoliško-narodnih poslancev. Kakor sme Tavčar razpolagati s svojo ložo in g. Štefe je popolnoma nepri-stransko razdelil one vstopnice med odličnejše gospode obeh strank, ponudil je celo dr. Šusteršičevo vstopnico gospej dr. Tavčarjevi, ki jo sluga ni poznal in jo brez vstopnice ni takoj pustil naprej. Grda ne-hvaležnost je torej, če se Tavčar radi tega zaganja v Štefeta. Menda ga jezi, da sta ga-leriji, kljub temu, da sta bili v stranki razdeljeni nakrat proti dr. Tavčarjevi volji postali ena stranka in zgodilo se ni niti to, kar je dr. Tavčar v četrtek v »Narodu« namigaval, da bi na galeriji iz Štefeta »klo-base delali«. Galeriji sta delali klobase iz dr. Tavčarjeve politike. Kaj drugega iz njegove politike tudi ni mogoče napraviti. Kar se pa tiče »pritožbe« na dež. glavarja, se bo pač moralo najodločneje zahtevati, da se glede vstopa na galerije postopa tako kakor drugod in da deželni uradniki ne dele pri oddaji vstopnic občinstvo na stranke!

— Novomeški vodovod. Iz Novega mesta se nam piše: Eno leto je že minulo, odkar je novomeška občina prevzela oskrbovanje vodovoda za mesto samo in za okolico, to je za one vasi, katere so pri tem vodovodu interesovane. Med tem časom se je za mesto že določila od strani občinskega odbora 5 odstotna vodarina, katere se od 1. januarja t. l. tudi pobira do dim okoličani dosedaj še ne plačujejo vodarine, ker si je deželni odbor pridržal pravico, za iste pri-spevek šele določiti. A mestni zastop je po-

sredovalnim potom skušal doseči neko sporazumljenje s sosedno občino, da bi se za-dajno pobirala primerna vodarina, katero po-sredovanje pa je bilo vedno brezuspešno, kajti okoličani se opirajo na ukrep deželnega odbora. Valed tega in pa iz drugih nam ne-razumljivih vzrokov se je sosedni občini pretilo, da namerava mestna občina vodovod na okoličane zapreti. Čelo tako daleč je bilo prišlo, da so v odborovi seji dne 9. septem-bra sklenili, vodovod zapreti. Čudno in ne-razumljivo nam je, da se ni našlo v mest-nem občinskem zastopu toliko odločnih moč, ki bi proti takim nesmiselnim predlogom uspešno nastopili, da bi ovrgli nesmiselnost sklepa, predno pride v javnost, ko je ven-dar dobila mestna občina pred dobrimi pe-timi meseci od deželnega odbora nalogo, pro-učevati, na kak način bi se dalo vprašanje glede prispevka na vodarini za okoličane re-šiti in ta elaborat predložiti deželnemu od-boru, na kar bi bil ta že davno rešil to pe-rede vprašanje. Sklep, da se vodovod zapre, je bil tedaj storjen in se je nasnanil sosedni občini, katere je pa proti temu vložila pri-sliv na deželni odbor. A kaj se je zgodilo? Mestni zastop, oziroma dotični predlagatelj se je s svojim sklepom pred svetom po-šteno osmešil. Prej toliko hrupa in vrisča, v seji dne 29. septembra pa mestni zastop razveljavi isti sklep, kar je bil prisiljen sto-riti valed urgence deželnega odbora. Deželni odbor je namreč urgiral na pritožbo sosedne občine rešitev tozadevnega akta, na podlagi katerega bi mogel določiti kvoto za voda-rino; te spise je pa mestni zastop popol-noma pozabil rešiti, oziroma jih je nekdo nekam založil. Sedaj šele so razveljavili sklep — pa kakor pravijo, samo začasno — mi pa pravimo, sklep je neveljaven, ker je nezakonit. Toliko v pojasnilo na rasne po-govore po Kandiji in v Novem mestu. Pri-pomnimo pa še, da je sklep v ravno tej za-devi, da se v prisadetih vaseh ne dovoli no-bena nova hišna instalacija, popolnoma brez vsake veljave in iluzoren ker je deželni od-bor dvema posestnikoma v Kandiji že do-volil. Čspito, gospod Korel, ker ste poroče-valet tega odseka in znate dobro voditi svo-jega medveda na vrvi!

— Odlikovanja slovenskih umet-nikov in književnikov. Srbski uradni list »Samouprava« poroča, da je Nj. V. srbski kralj Peter za zasluge za I. jugo-slovansko umetniško razstavo v Belemgradu ter za jugoslovansko zvezo umetnikov in književnikov odlikoval z redom sv. Save sle-deče Slovence: gg. Anton vitez Ažbe, Rkard Jakopič, urednik Fran Gové-kar, Ferdo Vesel, Josip Germ, A. Santljeva in Ivan Grohar. — Tudi hrvaški, bolgarski in srbski umetniki in knji-ževniki so bili odlikovani z redom sv. Save, ki se podeljuje za zasluge za umetnost in književnost. Red sv. Save tvori zvezda, na kateri je bel križec s podobo sv. Save in z grbom kraljevine Srbije ter spada med naj-odličnejše srbske redove. Gg. odlikovancem, ki so delali za uresničenje jugoslovanske kulturne vzajemnosti, iskreno čestitamo!

— Razmere v sorški župniji. Bilo je meseca majnika, ko so prinesli botri no-vorojenčka h krstu v Soro. Ker pa g. žup-nika ni bilo doma, morali so čakati skoraj tri ure. — Ko se g. župnik vrne, reče neka ženska, da je prišel g. župnik vinjen domov. G. župnik A. Berce gre takoj v Ljubljano tožiti, in dotična ženska je bila obsojena na tri dni zapora. Dne 9 t. m. pa so zopet pri-nesli h krstu z Osotnika, z visokih hribov poldrugo uro daleč že ob 3. uri popoldne, a g. župnika sopot ni bilo doma. Botri in babica čakajo štiri ure pred župniščem. Ker g. župnika le ni bilo, pusti babica otroka, ker je bila klicana drugam. Kdo bo pa se-daj tožil, ker so morali ljudje toliko časa čakati ter v pozni noči hoditi nazaj v hribe? Za vse pravdne troške, ki nam jih je pov-zročil g. župnik, bi bili Sorčani že kupili največji zvon. — Razmere so postale že ne-znosne. Radovedni smo, ali bode »Narod« tudi v tem slučaju zagovarjal svojega ljub-ljenca.

— Mizarji stavkajo v tovarni Milch & Battestini na Reki.

— Socialni demokratje. Peti redni zbor jugoslovanske socialnodemokratiške stranke bo 7. in 8. dec. v Ljubljani. Na dnevnem redu so sledeče točke: 1. Konsti-tuiranje strankinega zbora. a) Volitev pred-stojništva, določitev pravilnika in dnev-nega reda; b) Volitev komisije za pregledo-vanje mandatov. 2. Poročilo. a) Strankino delovanje: Kopač Josip; b) Blagajne: Jer-nejič F; c) Kontrole: Panek A. 3. Organizacija in taktika: Čobal Miha. 4. Časopisje: Kopač Josip. 5. Politični položaj: Etbin Kristan. 6. Zadrugištvo: D. 7. Volitev iz-vrševalnega odbora. 8. Splošne strankine zadeve. Čudno, da nima nikakega referata Korleček Linhart.

— Hrvatje proti Handlu. Iz Zadra poročajo: Ces. namestnik Handel je prišel v gledališče, a navzoče občinstvo je hrupno demonstriralo proti njemu.

— Brez kazni obsojen. Pred graškim sodiščem je bil te dni radi raznih pred-

Tržna poročila.

21. oktobra.
Budimpešta. Pšenica za oktober 10.16 do 10.17; za april 10.61 do 10.62. Rž za oktober 7.61 do 7.62; za april 8.— do 8.01. Oves za okt. K 6.94 do 6.96; za april 7.33 do 7.34. Koruza za oktober 7.40 do —.—, za maj 7.45 do 7.46.

Pšenica: ponudbe srednje: povpraševanje srednje, omejeno. Prodaja 30000 met. stotov., za pet stotink znižanja. Rž in koruza za 2½ stot. znižanja. Vreme: lepo.

Vsaka rodbina

naj bi v svoj prid rabila le

Kathreinerjevo
Kneippovo sladno kavo

kot primes vsak-
danji kavni pijači.

Zahvala. 1775

Za mnogobrojne dokaze tolažilnega sočutja, ki so nam došli ob boleznih in smrti našega iskreno ljubljenega nepozabnega sina, oziroma brata,

Silvo Dimnika

od naših sorodnikov, znancev, prijateljev in tovarišev, izrekamo tem potom vsem svojo najtoplejšo zahvalo. Iskreno se zahvaljujemo tudi vsem darovateljem prekrasnih vencev in šopkov ter za nepričakovano mnogobrojno, zelo častno udeležbo pri pogrebu preblagega pokojnika.

Posebej se pa še kar najtopleje zahvaljujemo prečastitima gospodoma prof. Orožnovi in prof. Stefanovi, kateri sta nam ob času boleznih in smrti nepozabnega rajnega z velikodušno požrtvovalnostjo še posebno lajšali veliko bolelost.

V Ljubljani, 22. oktobra 1904.

Žalujoči starši in bratje.

Zahvala. 1776

Za mnogobrojno izražano sočutje povodom smrti našega velezaslužnega nenadomestnega ravnatelja gospoda

Matevža Treuna

zasebnika, lastnika zlatega križa s krono za zasluge itd.

izrekamo tem potom našo najsrčnejšo zahvalo.

Trgovsko bolniško in podpor. društvo v Ljubljani.

Fran Terček, Alojzij Lilleg,
ravnatelj nam. tajnik.

Kdor hoče s slastjo jesti in
dobro prebavljati,

1779 1 naj vžije požirek

rastlinskega
likerja „**Florian**“!

Odlikovan na mednarodni razstavi za živila
in zdravstvo v Parizu z zlatim svetinjno in
diplomom

Rastlinska destilacija „**Florian**“
v Ljubljani. Poizkusite!

Pristno Turinsko
pelinovo vino

(Wermouth Wein)

lter po 60 novč. pošilja proti
povzetju 1777 1—1

G. Bartolo

Ljubljana, poste restante.

Tapetniška, dekoracijska dela

Ljubljana, Breg šte. 20 (Cojzova hiša).

Tapetovanje sob od 16 K dalje.

S

lavnemu občinstvu dovoljujem se uljudno priporočati v nabavo raznih tapetnih in dekoracijskih potrebščin. Dolgoletno službovanje pri slovečih tu- in inozemskih trdkah me usposablja kot vsestransko izvežbanega in izkušenega, da morem vsekakor najfinejše in najsolidnejše zadostiti svoji nalogi, bodisi v tapetniški ali dekoracijski stroki, kakor tudi v izdelavi vsakojakih pohištrev. Istotako si usojam pripomniti, da imam v zalogi razna najmodernejše oblažinjena pohištva, kakor divane, otomane itd., razne potrebne okraske k oknom, hišne preproge, pogrinjala, sploh vse v mojo stroko spadajoče predmete. — Prevzemam naročila v kompletna opremljenja sob in event. prenavljanja obrabljenih pohištrev; istotako postrežem vsaki zahtevi raznih ureditev sob, hotelov, vil itd.

Z zagotovitvijo najeksaktnije postrežbe in točne izvršitve priporočam se sl. občinstvu v blagohotno uvaževanje.

1780 1

Velespoštovanjem

Ivan Černe.

Kdor kaj

lepega in dobrega po najnižjih
tovarniških cenah hoče kupiti iz
konfekcije za *gospode, dame* in

otroke za jesensko in zimsko dobo naj ne zamudi si ogledati poprej

1678 3—1

velikanske zaloge blaga v

Angleškem skladišču oblek

Mestni trg št. 5.

Številnega obiska prosi velespoštovanjem **Or. Bernatovič.**

Veliko zalogo absolutno zjamčenega

pristnega vina

priporočano opetovano od knezoškof.
ordinarijata ljubljanskega p. n. vlč. gg.
župnikom za mašna vina, ima

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Izborna kvaliteta; belo po 40, 45
in 50 kron, rdeče po 30 do 40 kron,
postavljeno v Postojno ali Ajdovščino.
Izpod 56 litrov se ne oddaja; na de-
belo po dogovoru ceneje. Prevara iz-
ključena, ker je klet pod nadzorstvom
dekana vipavskega. 1731 2

Za obilne naročbe se priporoča:

Kmetijsko društvo v Vipavi.

MATTON
GISSHÜBLER
alkalična kislina

najboljša dijetična in osve-
žujoča pijača,

preskušena pri želodčnih in črevesnih ka-
taris, obistnih in mehurnih boleznih, ka-
tero priporočajo največkrat zdravniki kot
bistveno in podpiralno sredstvo pri karlo-
vovarijskem in drugih kopeljskih
zdravljenjih in kot poznejše zdravilo po
24 38 kopeljih v trajno porabo. (VII.)

Izvir: Giesshübl Sauerbrunn,
telez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih
Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih
spécialijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in
vinom.

Zaloga pri Mihael Kastnerju in Peter Lasnik-u v
Ljubljani.

Vinarsko in sadjarsko društvo za Brda

z sedežem v Gorici, ul. Barzellini 22

priporoča

prava pristna najboljša vina: sladko
rebulo, zelen, rizling, burgunder, mo-
drafrankinja in drugo, pri najzmernej-
ših cenah s točno in pošteno postrežbo.

1742 Razpošilja se tudi v svojih sodih
od 56 l. naprej na vse kraje.

Posreduje tudi prodajo sadja.

1011 52—13

Optični
zavod

K. Pichler
Ljubljana

Jurčičev trg šte. 3.

Lepo, solnčnato

stanovanje

obstoječe iz 3 sob, kuhinje, shrambe

in z uporabo vrta

se odda
za 1. november, oziroma pozneje v
II. nadstropju, Kuhnova cesta 23.

1762 3—3

V letu 1856. ustanovljeni denarni zavod

„Obrtnega pomožnega društva“
registrirane zadruge z omejenim poročtvom

v LJUBLJANI, Židovske ulice h. šte. 8

1176 17—9

sprejema hranilne vloge in jih izplačuje vsak delavnik od polu 9. do 11. ure
dopoldne ter od polu 5. do 6. ure popoldne s polnimi po

4 ½ od sto

naraslimi obrestmi brez odbitka rentnega davka, katerega za vložnike društvo
samo plačuje.

Rezervni zaklad, ki tvori društva lastno premoženje, znaša 114.845 kron.

ANTON PRESKER

479 104 68

krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 10

se priporoča preč. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstna

duhovniške obleke
iz trpežnega in solidnega blaga
po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo
zalogo

Izgotovljene obleke

posebno na haveloke v naj-
večji izbiri po najnižjih cenah

obavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov

V na novo urejeni črevljarski delavnici Ivana
Bratina v Idriji se sprejme pridnega

pomočnika,

za močna in fina dela; istotam tudi

vajenca.

1727 3—2

Razpisuje se služba

organista in cerkvenika

na Prežganjem pri Litiji.

Plača 420—460 K v denarju, nekaj pro-
stovoljne bere ¼, posestva in gostilna na
lasten ali tuj račun. 1767 2—2

Po ugodni ceni

sukneno blago pri

R. Miklauc
Ljubljana

Špitalske ulice šte. 5.

165052—18

Soliden mladenič,

ki je dobro izvršil štiri gimnazijske razrede,
želi primerne službe. Ponudbe žup-
nemu uradu pri Sv. Gregoriju, p. Ortnek.
1763 3—3

Krasno malo

posestvo

blizu Ljubljane je naprodaj.

Kje, se izve pri upravnistvu tega lista. 1697 3—3

Lep, dobronosen mlin

na deset kamnov in z 12 stopami z vedno močno
vodno silo pokojnega Franca Premierja na Pri-
mostku tik okrajne ceste, pol ure od mesta Metlike,
se proda po nizki ceni.

Zraven je še potrebno poslopje, dve šupi,
konjski in živinski hlevi, vse v najboljšem stanju,
veliki svinjaki, kozolec-dvojak in pod. Pri hiši je
sadni vrt, travniki in hosta z debelimi hrasti, krog
8 oralov, za prešičjo in živinsko rejo jako ugodno.
Natančno se izve pri lastniku.

Frideriku Skušek,

1774 2—1 trgovcu in posestniku

Metlika na Dolenjskem.

2 izurjena krojaška
pomočnika
sprejme takoj Anton Čebulj,
krojaški mojster, Jesenice (Gor.).
1781 1—1

M. Žargi

1782 3—1

Sv. Petra cesta šte. 2.

Izborna izbira potrebščin za šivilje
in krojače. Velika zaloga raznega
zimskega blaga, srajc, jopic, roka-
vic, nogavic itd.; vsakovrstnega
perila za moške in ženske, srajc,
ovratnikov, kravat, bluzen, pred-
pasnikov, modercev itd.
Kupite prav po nizki ceni.

Tovarna za kruh in pecivo I. I. Kantz - a v Ljubljani

priloga: pristni rženj, pšenici in mlečni kruh, pečivo h kavi, brloche, orehove in makove rožičke, vaniljski in friedrichsdorfski suhor i. dr.

1051 52-21
Na dan štirikrat sveže pečivo in sicer:

ob 6. in 10. uri dopoldne
ob 2. in 6. uri popoldne.

A. Kraczmer zaloga klavirjev Ljubljana, Sv. Petra cesta 6

popolno zalogo
kratkih klavirjev
mignonov in planin

najbolj renomiranih firm
po najnižjih cenah. Pre-
igrani klavirji, solidno in
so vedno v zalogi.

Edino zastopstvo za Kranjsko
firm: L. Bösendorfer, c. kr. dvorni in komorni
izdelovalec klavirjev na
Dunaju; Br. Stingl, c. kr.
dv. zalagatelj na Dunaju.

Klavirji se popravljajo,
abirajo in izvršuje se pod-
laganje z usnjem strokov-
njaško in preskrbno in
zaračunava najcenejše.

1517 52-6

„RED-STAR-LINE“ RDEČA ZVEZDA

v Ameriko

preko Antwerpna v New-York,
Philadelphia.

Gld. 70.—
za železnico in barko.

Hitra in varna vožnja na moderno oprav-
ljenih, novih brzoparnikih te solidne
družbe s pošteno in čisto postrežbo.

Natančen, zanesljiv pouk in veljavne
vozne liste dobite v Kolodvorskih ulicah
št. 41, od južnega kolodvora na desno.
Za zastopstvo „Rdeče zvezde“:

Ivan Nep. Resman.

V našo pisarno pridite za gotovo vsaj v
torek dopoldne da p. esto. ite pravčasno
na barko v soboto zjutraj. Naši parniki —
Finland Kronand, Vaderland, Zeeland vozijo
do New Yorka osem dni. To je približno. Uj-
dnost, snaga in zdrava hrana je na njih
pri nas prvo in zadnje. Red Star.

35 85

Vedno najnovejši

gramofoni

čakor tudi plošče v največji izbi morete dobiti le
pri zastopniku nemške akcijske družbe za gramofone

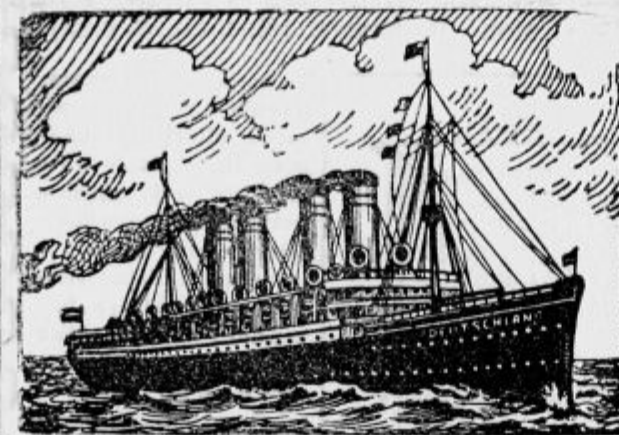
1059 100-7

Rudolfu Weber,

uraruju v Ljubljani, Dunajska cesta 20,

nasproti kavarni „Europa“, v hiši gospoda
Kribarja.

Prodaja se na obroče. — Stare plošče se zamenjajo.

Zastopnik: FR. SEUNIG, Ljubljana

31 Dunajska cesta 31

HAMBURG-AMERIKA

Iz Ljubljane v
Novi Jork samo

fl. 60.— z dobro, prosto hrano.

Odhaja se iz Ljubljane vsak
ponedeljek, torek in četrtek
v tednu.

1503 52-7

Izvrstna sigurna vožnja z brzo-
parniki samo 6 dni.

Pojasnili po večkrat brezplačno.

August Žabkar

v Ljubljani, Dunajska cesta.

železolivarna,

strojna in ključavničarska tovarna

priloga se slav. občinstvu in prečastiti duhovščini v izdelovanje vseh v to stroko
spadajočih predmetov:

napravo in popravo različnih strojev

izdelovanje raznovrstnih mlinških in žaginskih naprav, napravo turbin po najnovejših
konstrukcijah in sistemih v poljubni velikosti.

Naprava različnih transmisij za vsako industrijo.

Nadalje najrazličnejša dela iz litega in kovanega železa, in sicer: grobne
križe, kolle, peči, vrtnice klopi, mize, stebre, trombe za vodo itd.

Naprava najrazličnejših konstrukcij in sicer: železne strešne stole, mo-
stove, rastlinjake za vrtnarstvo raznih zistemov, kakor tudi vseh stavbinskih
in ključavničarskih del: železne ograje, vrata, okna, strelovode in štedilnike
raznih velikosti.

Izdelovanje žičnih pletenin za vrtnice ograje, pašnike, travnike itd.

Načrti in proračuni so na zahtevanje na razpolago, vse pa po primernih tovarniških cenah.

472 50-45

Cementna zarezna strešna opeka

iz portland-cementa in peska.

Streha prihodnosti.

1012 Patentirana v 30 državah. 52-20

Trpežnejša in lažjša streha, kakor iz
vsake druge vrste strešnih opek iz ilovice.

Edini izdelovatelj za Kranjsko:

Janko Traun

Izdelovatelj cementnih, Glince pri Ljubljani.

Nikakih sivih las in brade več!

Mladeniško mehko in naravno barvo las
se doseže le z uporabo Vitek-ovega

nucina

(zak. zjamčeno) 1098 52-18

1 steklenica 1 K. Tisoči priznanj dokazujejo iz-
bornost Nucina. — Nucin barva trajno, ne iz-
gubi barve in ni maščoben. En poizkus dovede
do trajne porabe. Edino pristen pri Fr. Vi-
teku & Comp., Praga, Vodna ulica. — V
Ljubljani naprodaj v drogeriji A. Korbarja.

Pivovarna J. PERLES

LJUBLJANA, Prešernove ulice 7

priloga

izvrstno marčno pivo

v sodčkih in steklenicah.

Najstarejša svečarska tovarna. — Ustan. pred 100 leti.

1009 52-20

Fr. Šupevc

priloga velečastiti duhovščini ter slavnemu občinstvu

zajamčeno pristne čebelno - voščene sveče

za cerkev, pogrebe in procesije,

voščene zvitke, izborni med-pitanec
koji se dobiva v steklenicah, škatljah in škafih v poljubni veli-
kosti ter poceni.

Kupuje se tudi vsak čas med v panjih, sodčkih, kakor tudi vosek
in suho satojve, po kolikor mogoče visoki cen.

Za obila naročila se toplo priloga in zagotavlja točno in
pošteno postrežbo.

LJUBLJANA,

Prešernove (Stonove) ulice št. 7. Perlesova hiša

Valentin Golob

(pr. Andr. Druškovič)

Ljubljana, Mestni trg št. 10.

trgovina z železnino

priloga:

železo, ploščevino, nosilke in
šine, cement, storje, strešni
papir, vozne plaste, gumnote
cevi, medenine in lesene pipe, okove za stavbe,
štedilnike, peči, orodja za mizarje, tesarje in polje-
delstvo, poljedelske stroje, ku-
hinjske oprave, kositarjeve
posode domačega trpeznega
izdelka.

Velika (zaloga) izbora
pristno pozlačenih na-
grobnih križev.

Postrežba točna!

Cene zmerne!

Založnik zveze avstrijskih
c. kr. državnih uradnikov

Za 5 kron 50 vin.

najzanesljivejša
žepna ura za gospode nasveti!

Posljem pristno

anker-

remontoar-
Roskopf-uro

z najboljšim zanesljivim kolesjem, ki
se navija le na 36 ur v lepem glad-
kem nikelnastem okovu.

3 letno jamstvo.

Cena komadu 5 K 50 v., 3 komadi

14-50 K. Zamenjava dovoljena.

Razpošilja carine prosto na vse strani proti povzetju

ekspozitna tovarna F. Schwarz, Dunaj

VIII/2 Lerchenfelderstrasse 124-126/18.

* Marijacejske kapljice za želodec

edino prave iz lekarne
G. Schopfa

„Pri Materi Marijinem Milosti“ v Celju
v steklenicah po 50 in 90 vin.

Edino pristne le, ako je steklenica v
zeleno-belo pasasti škatlici z varstveno
znamko „Materemilosti“ iz Marijinega Celja.

V Ljubljani se dobijo pri lekarju Gabr.
Plecolli-ju, dvornemu založniku, kakor
tudi v vseh lekarnah; kjer pa ni zaloge,
naj se naroči naravnost.

1435 13-8

Ustanovljena 1718

INDRA TEA

Najboljši in najfinjši čaj na svetu! Melange iz najfinjših in najmočnejših čajev iz Kine, Ceylona in Indije; dobiva se v boljših špecerjskih, delikatesnih trgovinah in drogerijah.

Na debelo razpošilja: 1743 10-2

INDRA TEA IMPORT COMPANY, TRST.

Za vse sveti

priporoča svojo veliko zalogo

pristno pozlaenih

nagrobni

križev

po najnižjih cenah

trgovina z železnino

Štefan Nagy

Ljubljana, Vodnikov trg 5.

1646 5 4

Največja izbera najboljših in najcenejših šivalnih strojev

za rodbino in obrt.

Večletno jamstvo.

Lastna delavnica

za poprave

šivalnih

strojev

vsakega sistema.

1348 10-6 Ivan Jax in sin
trgovina s šivalnimi stroji in voznimi kolesi
v Ljubljani, Dunajska cesta 17

“Kraški Teran”

vsestransko garantiran vsled ugodne letine, neprekosljive kvalitete **na prodaj** od 56 litrov dalje

Anton Černe,

posestnik v Tomaji, p. Sežana.

Op.: Cene so mu sedaj še ugodno nizke. 1769 1-2

Istrska vina

lastnega pridelka,

== nova, ==

muškateljec, belo, rdeče in teran. Specijaliteta: belo vino za svetle maše.

Dobiva se edino-le pri pridelovalcu in lastniku vinogradov Antonu Ferlan di Giorgio, Rovinj Istra. 1583 20-10

1122 100 33

Zahtevajte

brezplačno in franko moj ilustrirani cenik z več ko 600 podobami

ur, zlatega in srebrnega blaga in godbenih reči

Hanns Konrad

tovarna za ure in izvozna trgovina

Most št. 955, Češko

gld. 250.

Prava amer. n. k. remontir-ura s sidro, sistem Roskopf patent v trpeznem futralu iz jelenovega usnja z eleg. verzičico iz n. k. Ura in privraskom, komad

Dr. Med. Un. Jernej Demšar

se je po dveletni specijelni izobrazbi na dunajski občni bolnici (na oddelkih prof. Richla, Neumann-a in Langa) in na polikliniki (na oddelku profesorja Frisch-a) povrnil ter začne

začetkom novembra ordinirati za kožne in spolne bolezni.

Ljubljana, Prešernove ulice, Mestna hranilnica, II. nadstropje.

17662-2

Št. 918

Razpis.

1759 3-3

Mestna občina v Crnomlju razpisuje

službo knjigovodje mestne hranilnice,

ki se ima ustanoviti.

Letna plača 1600 K, varščina 1000 K. S pomnoženjem prometa se plača višje.

Ponudbe se naj stavijo mestnemu županstvu v Crnomlju do 15. novembra 1904.

Mestno županstvo Crnomelj,

dne 16. oktobra 1904.

Župan:

Janko Puhek.

Marija Sattner,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 19, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša),

se priporoča preč. duhovščini za

izdelovanje

cerkvenih

para-

mentov.

Izdeluje cele ornate, kazule v vseh liturgičnih barvah, pluvijale, obhajilne burze, stole in vse za službo božjo potrebne stvari, priproste in najfinije, kakor se glasi naročilo, v svilnatem in zlatem vezanju. — Izdeluje tudi bandera in baldahine ter izvršuje vsakovrstno cerkveno perilo iz pristnega platna. Vporablja samo dobro blago, cene po možnosti nizke, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. Prenovljenje starih paramentov tudi rado-voljno prevzame.

1724 22

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejenim poročtvom

v lastni hiši

v Ljubljani

v lastni hiši

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic

obrestuje hranilne vloge po

23 104-83

4 1/2 0/0

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8.—12. in od 3.—4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Upravno premoženje kmetske posojilnice znaša K 5.245.845.40.

Stanje hran. vlog K 5.089.883.14. Denarni promet K 23.806.306.40. Stanje rez. zaklada K 98.238.41.

Varnost hranilnih vlog je tudi zjamčena po zadružnikih.

Poštno-hranilničnega urada št. 828.406. — Telefon št. 185

Kamnosek

IGNACIJ ČAMERNIK

Ljubljana, Komenskega ulice 26

se priporoča preč. duhovščini in p. n. občinstvu za vsa cerkveno-umetniška in stavbinska dela.

Velika zaloga nagrobni spomenikov in vsake vrste umetnih marmornatih izdelkov po nizki ceni.

Izdeluje načrte in proračune.

1007 24-20

OGLAS!

NEW-YORK in LONDON

nista prizanašala niti evropski ceni ter je velika tovarna srebrnine prisiljena, oddati vso svojo zalogo zgolj proti majhnemu plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne

[gld. 6'60 in sicer:

6 komadov najfinjših namiznih nožev s pristno angleško klinjo;

6 kom. amer. pat. srebrnih vilic in anega komada.

6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;

12 kom. amer. pat. srebrnih kavniških žlic;

1 kom. amar. pat. srebrna zajemalnica za juho;

1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za mleko;

6 kom. ang. Viktorija čašice za podklado;

2 kom. efektnih namiznih svečnikov;

1 kom. cedilnik za čaj;

1 kom. najfin. slapalnice za sladkor.

42 komadov skupaj samo gld. 6'60.

Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo gld. 40 ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni gld. 6'60. Američansko pat. srebro je znano, je skozi in skozi bela kovina, ki obdrži bojo srebra 24 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz, da leta inserat ne temelji na nikakršni slepariji, zavezujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in najnikdor ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot prekrasno ženitovansko in priložnostno darilo.

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se edino-le v 1469 19

A. HIRSCHBERG-a

ekspozitni hiši američanskega pat. srebrnega blaga

na Dunaji II., Rembrandtstr.

19 S. L. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali če se znesek naprej vpošlje.

Čistilni prašek za njo 10 kr.

Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina).

Izveček iz pohvalnih pisem.

Bil sem s pošiljateljvijo krasno garnituro jako zadovoljen. Ljubljana.

Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolku

S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen.

Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru.

Ker je vaša garnitura v gospodinjstvu jako koristna, prosim, da mi pošljete še jedno.

Št. Pavel pri Preboldu.

Kamil Böhm, okrožni in tovarniški sodavnik

Novosti

1647 4

modnega

svilenega blaga

in

nakitja

največja izbera

pri

Aloziju Persché

Pred Škofijo št. 21. Ljubljana.

Važno! Za Važno!
gospodinjje, trgovce in živinorejce.

Najboljša in najcenejša postrežba
za droge, kemikalije, zelišča, cvetja, kore-
nine itd. tudi po Kneippu, ustne vode in zobni
prašek, ribje olje, redilne in posipalne moke
za otroke, dišave, mila in sploh vse toaletne
predmete, fotografske aparate in po-
trebščine, kirurška obvežila vsake vrste,
sredstva za desinfekcijo, voski in paste za
tla itd. — Velika zaloga najfinjšega ruma
in konjaka. — Zaloga svežih mineralnih
1244 vod iz soli za kopel. 52—14

Oblastv. konces. oddaja strupov.

Za živinorejce posebno priporočljivo:
grenka sol, dvojna sol, soliter, encjan, kolmož,
krmin, apno i. t. d. — Vnanja naročila se
izvršujejo točno in solidno.

Drogerija Anton Kanč

Ljubljana, Šelenburgove ulice 3.

Brezplačno in poštne prosto

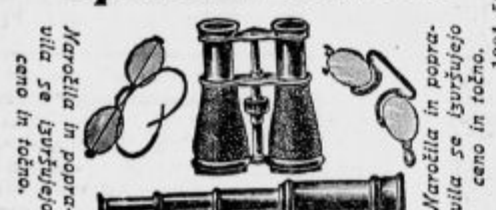
pošilja vsakemu na
zahtevanje svoj ilu-
strovani cenik prva
in največja izvozna
trgovina z urami, bi-
seri, zlatino, srebr-
nino, optičnimi stvar-
mi, godbenimi avto-
mati itd. 9-2 52-23

Dietingerjev nasl.
Teodor Fehrenbach

v Mariboru (Štaj.),
Gospodarska ulica 26,
v lastni hiši.

Nikl. rem. ura od 180 gld., srebrna rem.-ura
od 4 gld., zlata rem. ura od 10 gld. dalje.
Izvršujejo se tudi vsa v to stroko spadajoča po-
pravila natančno, vestno in jako ceno.

Optični zavod

Fr. P. Zajec,
v Ljubljani, Stari trg št. 26.

Vsaki del motorja se lahko zamenja, ter si
vsakdo popravila lahko sam preskrbi.
1254 Dobivajo se najbolje pri 52—14
Karol Kavšeka nasl.

SCHNEIDER & VEROVSEK
LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 16.

Tudi vsi poljedeljski stroji
kakor: mlatilnice, slamorez-
nice, vrtila, čistilnice, mlinci
za sadje in grozdje, preše itd.
Traverze, cement, štorja,
okovi in orodje za vsako obrt.

Ceniki na razpolago.

Pri nakupovanju
= suknenega =
in manufakturnega
= blaga =
se opozarja na trdiko

HUGO IHL

v Ljubljani

Špitalske ulice št. 4.

196 52—34

Velika zaloga
suknenih ostankov.

Stavbeno, umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo

1055 52—19

Hidralične vidre in sesalke

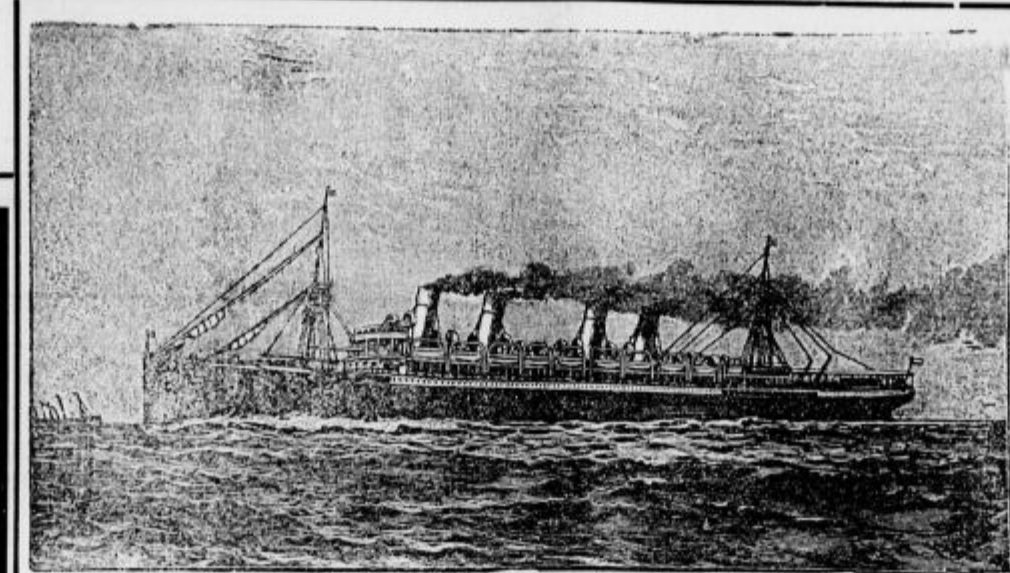
JOSIP WEIBL

J. Spreitzer-ja naslednik

Ljubljana, Slomškove ulice št. 4.

priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v izdelovanje vseh v to stroko spa-
dajočih predmetov: žično omrežje na stroji, obhajljive mize, ograje na mirnodvoru, obmejno
omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike, strelovode, železna
okna, železne strešne stole itd.

Specijaliteta: vajeniški zastori in sočinne plahte po najnovjšem sistemu s samodvigal-
nimi oporami brez vijakov.

Iz Ljubljane v New York

Brzoparniki: „Kaiser Wilhelm II.“, „Kronprinz Wilhelm“, „Kaiser Wilhelm der Grosse“,
„Kaiserin Maria Theresia“ (največji in najhitrejši parniki) — stane vožnja

Zopet znižane cene! 60 gld.

Prosta hrana že v Bremenu.

Posebno pa opozarjam na to, da se zaradi znižanja parobrodskih cen pri meni ne povišajo cene
amerik. železnice.

Eduard Tavčar, Kolodvorske ulice št. 35

1361 11

nasproti starl „Tišlerjevi“ gostilni.

Brata Eberl
Prodajalna in kompiotar:
Miklošičeva cesta št. 6.
Delavnica:
Igriške ulice št. 8.
Slikarja napisov
Stavbinska in pohištvena
pleskarja.
Velika zbirka dr. Schoenfeld-ovih
barv v tubah za akad. slikarje.
Zaloga čopičev za pleskarje, si-
karje in zidarje, štedilnega mazila
za hrastove pade, karbolina itd.
Priporočava se tudi sl. občinstvu za vse
v najino stroko spadajoče delo v mestu
in na deželi kot priznano rečno in fino po
najnižjih cenah.

Ustanovljeno leta 1842.
1563 49

Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nenadkriljive kap-
ljice sv. Marka se uporabljajo za
notranje in zunanje bolezni.

Osobito odstranjujejo trganje in otekanje po kosteh v nogi in roki ter ozdravijo
vsak glavobol. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri žledenih boleznih, ublažujejo
katar, urejajo izmeček, odpravijo naduho, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo
prebavo, čistijo kri in čreva. Preženo velike in male gliste ter vse od glist izhajajoče
bolezni. Delujejo izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih
in slezih ter koliko in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in vse iz nje iz-
hajajoče bolezni. Te kapljice so najboljšo sredstvo proti bolezni na maternici in madroni
ter ne bi smele raditega manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. Dobiva se samo:
Mestna lekarna, Zagreb, zato naj se naročujejo točno pod naslovom: 1414 20—9

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 36, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanajstotina se ne pošilja.
— Cena je naslednja in sicer franco dostavljena na vsako pošto:
1 ducat (12 steklenic) 4.— K. 4 ducate (48 steklenic) 14.60 K.
2 ducata (24 steklenic) 8.— K. 5 ducatov (60 steklenic) 17.— K.
3 ducate (36 steklenic) 11.— K.

Imam na tisoče priznanih pisem, ki jih ni mogoče tu tiskati, zato navajam samo
imena nekaterih gg. ki so s posebnim uspehom rabili kapljice sv. Marka ter popolnoma
ozdravili. Ivan Baretinčič, učitelj; Janko Kisur, kr. nadlogar; Stjepan Borčić, župnik;
Ilija Mamić, opankar; Zofija Vukelić, šivilja; Josip Seljanić, seljak itd.

Ustanovljena l. 1360. Mestna lekarna, Zagreb, Ustanovljena l. 1360.
Markov trg št. 36, poleg cerkve sv. Marka.

Zdravje je največje bogastvo!

Kupim
50.000 krljev

40.000 smrekovih
in jelkovih, 2000
bukovih, 2000 hra-
stovih in različnih
drugih vrst, postav-
ljeno v Ljubljano.
Ponudbe s cenami
sprejema
A. Deghenghi
lesna trgovina
Ljubljana.
1689 52—46

6 mesecev na polizkušnjo!

3 mesece kredit! Popolno zastoj!
in enake širokoustne reklame moja svetovnoznana
tvrška ne potrebuje pri pohvali svojih ur. Raz-
pošiljam že leta 1704 20—3

v popolno zadovoljnost
rvojem zasebnim odjemalcem svojo pristno ame-
sikansko, antimagnetičsko, sistem

Samo
fl. 2-25
z
veržico
in fute-
ralom

Roskopf-patent-rem.
uro s sidrom št. 99

s plombo

v črnem imit. jeklen. ali
niklastem okrovu, pat. email.
kazalnice, 36 ur idece, natanč-
no popravo s triletnim pri-
metnim jamstvom. v faterala
iz jeklena, s nikeln. veržico
in privetkom za ceno gl. 2-25,
3 komador gl. 6-50, 6 kom.
gl. 12-50. Ista ura z dvojnimi
pokrovom gl. 3-50. Cene al-
stem „Roskopf“-ure, brez
plombe, kakoršne prodajajo
mali urarji in trgovci, ko-
mad gl. 1-75.

Denar nazaj! ali
zamena dovoljena
tudi po 6 mesecih v
nepokvarjenem stanu. — Pošilja proti povzetju ali
če se denar pošlje naprej

Prva tovarna ur **Hanns Konrad**
v Mostu (Brux) št. 1099, (Češko)

c. kr. sod. zapriseženi cenilec.
Odlikovan s c. kr. avstr. drž. orlom, zlatimi in sre-
brnimi razstavn. svetinjami in 100.000 priznanimi
pismi iz vseh delov sveta.

Bogato ilustr. ceniki z nad 600 slikami se na za-
htevo pošljejo gratis in franko.

AVGUST REPIČ
sodar
LJUBLJANA (v Trnovem)
izdeluje, prodaja in popravlja vsako-
vrstne
RODE
po najnižjih cenah.
Kupuje in prodaja stare vinske sode.

Jernej Bahovec
trgovina papirja, pisalnega in ri-
salnega orodja v Ljubljani
Sv. Petra cesta št. 2
2 52—43 Filijalka
Resljeva cesta št. 7
priporoča
najbolje urejeno zalogo razli-
nega papirja, trgovskih in po-
slovnih knjig, šolskih zvezkov,
beležnic, črnila itd.
Dimnik, Avstrijska zgodovina za
ljudske šole, nastenske table za
ljudske šole, molitvenike v raznih
vezeh, kipe slovenskih literatov,
razno galanterijsko blago itd.
Nizke cene, točna in solidna postrežba.

Anton Schuster

Ljubljana, Špitalske ulice 7, Ljubljana

1909 12-5
priporoča

novosti

v konfekciji za dame in deklice: bluze in deške obleke, modno blago za dame in gospode; vsakovrstne lodne, krasne barhente, šerpe, — različne garniture in flanelaste odeje. —

Solidno blago! — Nizke cene!
Vzorci na zahtevanje poštne prosti.

Priporočam slavnemu p. t. občinstvu svojo

veliko zalogo

zlatnine, srebrnine, ~ briljantov, diamantov

in drugih v mojo stroko spadajočih stvari po
najnižjih cenah.

Za mnogobrojen obisk se najuljudneje priporoča
s spoštovanjem 1643 27-7

Harol Hošak, zlatar

Ljubljana, Prešernove ulice šte. 5,

založnik c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Rumbersko, belgijsko in šlezijsko platno v vseh širinah, namizni
prti, serviete, brisalke, žepni robci, šifoni in pavolnato blago.

Suicarske vezanine.

Perilo za opreme nevest

za hotele in restavracije

po izvirnih tvorniških cenah.

Izborna blago!

Velika izbira.

Priporočam se preč. duhovščini in sl. p. n. občinstvu v obilni obisk.

Veleupoštovanjem

Anton Šarc, specialna trgovina

v Ljubljani, Sv. Petra cesta šte. 8. 809 52-19

IVAN DOGAN

mizarski mojster v Ljubljani, (Medjatova hiša šte. 19)

priporoča

svojo bogato

zalogo

hišne oprave.

Spalnetejedilne
sobe za salone.

Divane
vsake vrste.

Modrace in žimnice na peresih, podobe, ogledala, otročje vozičke itd.

Naročila se točno izvršujejo.

Cenik s podobami zastoj in franko.

1564 47

Cene brez konkurence!

Konkurence nemožna!

Največja zaloga, najboljša in najcenejša tvrdka za naročevanje ozir. nakupovanje

Copičev za pleskarje, sobne slikarje,
zidarje in mizarje.

Lakov, prstnih angleških, za vo
zove.

Emajlne prevlake, pristne, v
posledicah po 1/2, 1/4, 1/8 in 1 kg.

Jantarjeve glazure za pōde.

Edino upežno in najlepše mazilo za
trde in mehke pōde.

Voščila, štedilnega, brezbarv-
nega in barvastega za pōde; najce-
nejše in najboljše.

Rapidola, pripravnega za vsako-
vrstne prevlake.

Brunolina za barvanje naravnega
lesa in pohištva. 288 60

Oljnatih barv, priznane najboljše.
Oljnatih barv v tubah, g. dr.
Setšaleida.

Firneža, prirejenega iz lanenega olja,
prstnega, kranjskega.

Steklarskega kleja, pristnega,
zajamčeno trpeznega.

Gipsa, alabasterskega in štukaturnega.

Karbolineja, najboljšega.

Fasadnih barv za spoo.

Barv, suhih, kemičnih, prste
nih in rudninskih.

Kleja za mizarje in sobne slikarje.

Vzorcev za slikarje, najnovejših

Ustanovljeno
l. 1832.

Adolf Hauptmann

Ustanovljeno
l. 1832.

I. kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja
v Ljubljani.

Ogledite si pri nakupu

Novo došlo

modno blago največje izbere, 120 cm široko, met.
od 45 kr. do gld. 4-50. svile in baršunov met. od
65 kr. napr., flaneli 70 cm široki met. od 19 kr.
naprej. Sukna vsake vrste, krasnih barhantov, plat-
nenega blaga, švicarske vezanine in čipk. Zensko in
moško perilo: srajce od 39 kr. naprej, kravate,
pletanine in dežniki. Velika izbira preprog in
posteljnih garnitur. 1010 52-19

Novo vpeljeno!

Konfekcija za dame! kakor: bluze (lastni izdelek), krila, po-
vršne jopice (Paletote) i t. d.

po znano nizkih cenah!

Dobiva se edinole
pri tvrdki

A. Primožič

Ljubljana
Mestni trg

Zahtevajte pri nakupu

671 60-33

Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Ono je

zajamčeno čisto
in brez vsake škodljive primesi.

Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno,
perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da
bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in var-
stveno znamko „JELEN“.

Jurij Schicht, Ustje, največja tovarna te vrste na evropski celini.

Varstvena znamka.

Dobiva
se povsod!